

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

การค้นคว้าอิสระ

เรื่อง

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2567

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

INDEPENDENT STUDY

STUDENT SUPPORT SYSTEM OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE OFFICE OF TRANG PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA 1

KRIT PHUTPHRO

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE
REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION PROGRAM
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

2024

COPYRIGHT OF SONGKHLA RAJABHAT UNIVERSITY

ใบรับรองการค้นคว้าอิสระ
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อการค้นคว้าอิสระ การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
STUDENT SUPPORT SYSTEM OF SCHOOL ADMINISTRATORS
UNDER THE OFFICE OF TRANG PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA 1

ผู้วิจัย นายกฤษฎี พุดเพระ

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระได้พิจารณาเห็นชอบโดย

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข)

..... อาจารย์ประจำหลักสูตร
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพัชร นากุล)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
(ดร.ตรัยภูมิพันธ์ ตรีตรีศวร)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา รับรองการค้นคว้าอิสระแล้ว

..... รองอธิการบดี ปฏิบัติราชการแทน
(รองศาสตราจารย์ ดร.วีระชัย แสงฉาย) อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1	
ผู้วิจัย	นายภุชญ์ พุดเพระ	ปีการศึกษา 2567
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข	

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 3) ศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 317 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ ตามขนาดสถานศึกษา และสุ่มอย่างง่ายโดยใช้วิธีการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.955 สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบความแตกต่างแบบ t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Anova)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด 2) เปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ข้อเสนอแนะที่มีประเด็นข้อเสนอแนะมากที่สุด ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

คำสำคัญ: การบริหารสถานศึกษา, ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Independent Study Title	Student Support System of School Administrators under the Office of Trang Primary Educational Service Area 1	
Researcher	Mr.Krit Phutphro	Academic year: 2024
Degree	Master of Education in Educational Administration	
Advisor	Assistant Professor Dr.Kanokkorn Sirisuk	

Abstract

The objectives of this study were to 1) study the student support system, 2) compare the student support system, and 3) study suggestions for the student support system of school administrators under the Office of Trang Primary Educational Service Area 1. The sample group consisted of 317 civil servant teachers under the Office of Trang Primary Educational Service Area 1, academic year 2024. They were selected by stratified random sampling according to the size of the schools and then by simple random sampling using the lottery method. The tool used in this study was a 5-level rating scale questionnaire with 40 items. The reliability value of the questionnaire was 0.955. The statistics used were frequency, percentage, mean, standard deviation, T-test, and one-way ANOVA.

The results showed that: 1) the student support system in a whole aspect, was at the highest level. When considering each aspect, it was found to be both at a high and the highest level, 2) comparing the student support system classified by the educational level, had no different opinions both in a whole aspect and each aspect. When classified by working experience, had no different opinions both in a whole aspect and each aspect. When classified by the school size, had no different opinions in a whole aspect. When considering each aspect, it was found that student prevention and assistance aspect was different at a statistically significant level of .05 and, 3) Suggestion, it was found that the most frequently suggested aspect was familiarizing with student aspect.

Keywords: school administration, student support system, school Administration

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกกร ศิริสุข อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ ที่ให้ความกรุณา ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำ ตลอดจนตรวจทาน แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง ให้คำปรึกษาที่ดี เสียสละเวลาส่วนตัวด้วยความเอาใจใส่เสมอมา ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางที่ถูกต้อง งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ล่วงได้ด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างมาก จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ นภาพูล อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ ดร.ตรัยภูมิพันธ์ ตริตริศวรร กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ และขอขอบพระคุณอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาทุกท่าน ที่ได้ถ่ายทอดความรู้ แนวคิดด้านการบริหารการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดระยะเวลาที่ศึกษา

ขอขอบพระคุณอาจารย์ ดร.มนต์ทิศา ไชยแก้ว อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ นายอัศวกรณ์ สิทธิศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดควนวิเศษ และ นายชาติ ศรีเมือง ผู้อำนวยการโรงเรียนไทยรัฐวิทยา 39 (นาไต่ะหมิง) ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ที่กรุณาสละเวลาช่วยตรวจสอบเครื่องมือวิจัย แก้ไขข้อบกพร่อง และให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงคุณภาพจนเครื่องมือในการทำวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 และคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อำนวยความสะดวกเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เห็นความสำคัญของงานวิจัยฉบับนี้ และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณเพื่อนนักศึกษาสาขาวิชาการบริหารการศึกษา เจ้าหน้าที่บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา กัลยาณมิตรทุกท่าน ตลอดจนสมาชิกในครอบครัว ที่คอยช่วยเหลือ สนับสนุน และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณทุกท่านไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศความดีที่มีในการศึกษาวิจัยแด่คุณอาจารย์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา จนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบความกตัญญูทวดเวทิตาคุณ แต่บิดา มารดา ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

กฤษฎี พุดเพระ

มกราคม 2568

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
กิตติกรรมประกาศ	(3)
สารบัญ	(4)
สารบัญตาราง	(6)
สารบัญภาพ	(8)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา	9
แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	18
บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	50
แบบแผนการวิจัย	51
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	54
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	55
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	55

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	57
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	57
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	58
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	73
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	77
ข้อเสนอแนะ	82
บรรณานุกรม	83
ภาคผนวก	93
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	94
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	96
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	100
ภาคผนวก ง การหาคุณภาพเครื่องมือ	108
ประวัติผู้วิจัย	114

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา	35
2 จำนวนโรงเรียน ห้องเรียน นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำแนกรายอำเภอ	35
3 จำนวนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกรายอำเภอ ปีการศึกษา 2567	35
4 จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต จำแนกรายอำเภอ ปีการศึกษา 2567	36
5 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวนรายอำเภอ	36
6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1	51
7 แบบแผนการวิจัย	52
8 จำนวนและร้อยละของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา	59
9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย () ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน	60
10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	60
11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน	61
12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน	62
13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา	63
14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งต่อ	64

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
15	เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับ การศึกษา	65
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	66
17	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน	67
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา	68
19	เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาด สถานศึกษา	69
20	การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้วยวิธีการของ Scheffe	70
21	แสดงจำนวนข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1	70
22	ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1	109
23	ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบริหารงานระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1	113

สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
2 กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามบทบัญญัติในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่เกี่ยวข้องกับการดูแลช่วยเหลือ นักเรียน มาตรา 6 ได้กำหนดความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถมีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุข ตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการ การศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้วการป้องกัน และแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากกระแสการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของสังคม และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยี สารสนเทศ และการเปิดรับข้อมูลข่าวสารแบบไร้พรมแดน ในยุคปัจจุบันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมทั่วโลก ส่งผลให้เด็กและเยาวชนมีการรับรู้ความคิด เจตคติ และพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาสังคมมากขึ้น ได้แก่ ปัญหายาเสพติด ปัญหาพฤติกรรม วัยรุ่นที่นิยมความฟุ้งเฟ้อและไม่เหมาะสม การมีเพศสัมพันธ์ในช่วงอายุที่เร็วขึ้น ปัญหาการพนัน ปัญหาการก่ออาชญากรรม ล้วนแต่กระทบต่อคุณภาพชีวิตและความสงบสุขของสังคม ดังนั้น ต้องอาศัย ความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนเพื่อดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ด้วยความรักและเมตตา ต่อศิษย์ ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนให้เติบโต งามงาม เป็นบุคคลที่มีคุณค่าในสังคมต่อไป สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดนโยบายให้สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดมีหน้าที่ ในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษา ตลอดจนผู้เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดมาตรการการสนับสนุน ส่งเสริมศักยภาพนักเรียนเน้นกิจกรรมส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และ แก้ปัญหา การคุ้มครองเด็ก เพื่อให้ นักเรียนทุกคนได้รับความช่วยเหลือให้มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ให้มีคุณธรรมจริยธรรมสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข (วุฒิพงษ์ พันทิวา, 2563: 22)

การพัฒนานักเรียนให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรม และมีวิถีชีวิตที่เป็นสุขตามที่สังคมมุ่งหวัง โดยผ่านกระบวนการทางการศึกษานั้น นอกจากจะดำเนินการด้วยการส่งเสริมสนับสนุนนักเรียนแล้ว การป้องกันและการช่วยเหลือแก้ปัญหา ต่าง ๆ ที่เกิดกับนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ เนื่องจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยี ปัญหา เศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาครอบครัว การแข่งขันทุกรูปแบบ ก่อให้เกิดความทุกข์ ความวิตกกังวลความเครียด ซึ่งล้วนแต่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิต และสุขภาพกายของทุกคน จนนำไปสู่การเกิดปัญหาและสภาวะวิกฤติทางสังคม

ด้วยสถานการณ์ปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยยุคปัจจุบันได้รับผลกระทบมาจากการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและเทคโนโลยี เป็นสภาวะการณ์ของ โลกที่กำลังเคลื่อนจากยุคข้อมูลข่าวสาร โลกกำลังจะกลายเป็นมิติที่แบนราบด้วยความเจริญทางด้าน

เทคโนโลยีและการสื่อสาร มีการแข่งขันกันมากขึ้น ประชากรไทยย่อมได้รับผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อม ผลกระทบต่อวิถีดำรงชีวิตและความปลอดภัยของเด็กและเยาวชนในหลายรูปแบบ เกิดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นเกือบทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทัศนคติและพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน มีค่านิยมแบบบริโภคนิยมอย่างฟุ่มเฟือย การห่างเหินจากศาสนา การทะเลาะวิวาท ติดยาเสพติด การติดการเสพติดลามกอนาจาร ติดเกม รวมทั้งการจมน้ำเสียชีวิตและอุบัติเหตุ จากการเดินทางของเด็กและเยาวชน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 12)

การดำเนินงานระบบช่วยเหลือนักเรียนที่ผ่านมา พบว่า ยังมีปัญหาที่เผชิญอย่างต่อเนื่องที่ส่งผลกระทบต่อเด็กและเยาวชนอย่างมาก ซึ่งเด็กอยู่ในช่วงวัยรุ่น เป็นวัยที่มีภาวะอารมณ์แปรปรวนสูง ขาดทักษะและประสบการณ์ในการเผชิญกับปัญหา มีพฤติกรรมแสดงออกที่ไม่เหมาะสม แต่งกายผิดระเบียบ ไม่มีวินัย กระด้างกระเดื่อง ไม่มีสัมมาคารวะ เหม่อลอย เก็บตัว ซึมเศร้า พุดจากั้วร้าว ไม่สุภาพ โต้เถียง เสียงดัง เอะอะโวยวาย การเรียนตกต่ำ ไม่สนใจการเรียน หนีเรียนหรือมาโรงเรียนสายเป็นประจำ มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน มั่วสุมทางเพศกับเพื่อนชายหญิง พกพาอาวุธหรือใช้สารเสพติด เป็นต้น ซึ่งปัญหาเหล่านี้หากไม่ได้รับการป้องกันแก้ไขอย่างเหมาะสมอาจก่อให้เกิดปัญหาที่รุนแรงในอนาคตได้ (พิชาพงศ นาฏ และกฤษณก ดวงชาต, 2565: 255) โดยมีการศึกษาสภาพปัญหาเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 พบว่า โดยด้านที่มีปัญหาสูงสุด คือ ด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน ซึ่งได้เสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ เช่น ต้องมีการศึกษาและจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนแต่ละคน ต้องจำแนกกลุ่มของผู้เรียน จัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับผู้เรียน มีระบบการกำกับติดตามการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง และต้องมีการร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก (รุ่งนภา สุขสำแดง, 2563: 4) นอกจากนี้ โรงเรียนแต่ละแห่งมีสภาพพื้นที่และบริบทที่แตกต่างกัน ทำให้การดำเนินชีวิตของนักเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านครอบครัว และสภาพความเป็นอยู่ และปัญหาด้านอื่น ๆ เช่น ปัญหาด้านยาเสพติด ปัญหาด้านการเรียนและอาชีพ ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ปัญหาภัยจากการใช้สื่อออนไลน์ ทางสังคมที่รู้เท่าไม่ถึงการณ์ พฤติกรรมความรุนแรงทางสังคม Social หรือเรียกว่า Cyber Bully จึงเป็นเหตุให้โรงเรียนหลายแห่งประสบปัญหาในลักษณะเดียวกัน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักในความสำคัญของการยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสถานศึกษาทุกระดับและทุกประเภท มีระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความเข้มแข็ง จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาอย่างต่อเนื่อง ทั้งยังได้สนับสนุนส่งเสริมให้สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การเยี่ยมบ้านนักเรียน การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเสริมสร้างทักษะชีวิต การพัฒนาวินัยเชิงบวก รวมทั้งการจัดกิจกรรมการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โดยมุ่งที่จะพัฒนานักเรียนในทุกระดับให้มีสมรรถนะและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามเจตนารมณ์และความมุ่งหมายของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 สอดคล้องกับมาตรา 6 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้และคุณธรรมจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่

ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข นอกจากนั้นผลการวิจัยเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาที่ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2542 พบว่า นักเรียนมีการพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มตามศักยภาพ พร้อมทั้งยังได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดี สอดคล้องกับนโยบายการยกระดับคุณภาพการศึกษา จากยุทธศาสตร์ มาตรการและจุดเน้นในการพัฒนาคุณภาพระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนดังกล่าวแล้วนั้น สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ขับเคลื่อนในการบริหารจัดการและดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้มอบนโยบายให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยให้ทุกโรงเรียนมีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างจริงจัง และนำข้อมูลมาใช้ให้เกิดประโยชน์และปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายด้วยความรับผิดชอบ ดังนี้ 1) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรมที่ดีขึ้นโดยมีกิจกรรมเสริมหลักสูตร 2) ส่งเสริมให้นักเรียนนำหลักเศรษฐกิจพอเพียง (หลักความมีเหตุผล หลักพอประมาณ และหลักสร้างภูมิคุ้มกัน) มาใช้ในชีวิตประจำวันให้จงได้ 3) ส่งเสริมให้คณะกรรมการนักเรียนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการหรือการดำเนินงานของโรงเรียนให้มากขึ้น 4) การดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูร่วมกับคณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครองช่วยกันป้องกันแก้ไขพฤติกรรมของนักเรียนอย่างเป็นระบบและผลักดันอย่างจริงจัง 5) ครูและบุคลากรทุกคนของโรงเรียนจะต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิดเพื่อให้นักเรียนมีคุณสมบัติ แต่งกายดี มีวินัย ว่องไวใฝ่เรียนและสะอาดให้จงได้

ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพระบบหนึ่งที่กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินงานตามระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้ผู้บริหาร ครู อาจารย์ และผู้เกี่ยวข้อง ร่วมแรงร่วมใจช่วยเหลือส่งเสริมนักเรียนอย่างมีระบบและต่อเนื่อง โดยยึดสายใยและความผูกพันระหว่างครูและศิษย์ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตนักเรียนให้มีทักษะการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข ตามเจตนารมณ์และนโยบายของรัฐบาลและภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561: 4-5)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงเรียนให้เป็นผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนหนึ่งในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ทั้งนี้เพื่อต้องการศึกษาว่าผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับใด ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างถูกต้อง รวดเร็วและแม่นยำ ตลอดจนมุ่งเน้นไปที่การเรียนรู้วิธีแก้ไขปัญหาเพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ให้สามารถดำเนินได้อย่างเหมาะสม และมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

สมมติฐานการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน
2. การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน
3. การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยมีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรในการวิจัย คือ ข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 132 โรงเรียน ประกอบด้วยครูผู้สอน จำนวน 1,801 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการครูทั้งหมด ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก

2. ขอบเขตตัวแปร

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป

2.1.1 ระดับการศึกษา

- 1) ปริญญาตรี
- 2) สูงกว่าปริญญาตรี

2.1.2 ประสบการณ์ทำงาน

- 1) น้อยกว่า 5 ปี
- 2) 5-10 ปี
- 3) มากกว่า 10 ปี

2.1.3 ขนาดสถานศึกษา

- 1) สถานศึกษาขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
- 2) สถานศึกษาขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
- 3) สถานศึกษาขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา 5 ขั้นตอน คือ

2.2.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

2.2.2 การคัดกรองนักเรียน

2.2.3 การส่งเสริมนักเรียน

2.2.4 การป้องกันและแก้ปัญหา

2.2.5 การส่งต่อ

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยจะทำการศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

4. ขอบเขตระยะเวลา

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ใช้เวลาการดำเนินการภายในปีการศึกษา 2567

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ขั้นตอน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อ

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ข้อมูลทั่วไป	
1. ระดับการศึกษา 1.1 ปริญญาตรี 1.2 สูงกว่าปริญญาตรี 2. ประสบการณ์ทำงาน 2.1 น้อยกว่า 5 ปี 2.2 5-10 ปี 2.3 มากกว่า 10 ปี 3. ขนาดสถานศึกษา 3.1 สถานศึกษาขนาดเล็ก (นักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน) 3.2 สถานศึกษาขนาดกลาง (นักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน) 3.3 สถานศึกษาขนาดใหญ่ (นักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตราด เขต 1 1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2. การคัดกรองนักเรียน 3. การส่งเสริมนักเรียน 4. การป้องกันและแก้ปัญหา 5. การส่งต่อ

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษางานวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยยึดตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ ดังนี้

1. ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง ผู้บริหารได้มีกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือทำงานที่ชัดเจน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการดังกล่าว และมีการประสานร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องหรือบุคลากรภายนอก รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียนซึ่งได้กำหนดแนวทางไว้ 5 ขั้นตอน คือ

1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การที่ผู้บริหารได้รู้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ทำให้เข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของนักเรียนได้ตลอดจน การรู้จักนักเรียนด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ส่งเสริมครูประจำชั้นในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันหรือส่งเสริมพัฒนา รวมทั้งการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาได้ถูกทางและรวดเร็ว

1.2 การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารได้พิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยมีการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนปกติ คือ นักเรียนที่ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกันและแก้ไขตามกรณี 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน และ 4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านเป็นที่ประจักษ์

1.3 การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารได้มีการสนับสนุนนักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นให้มีคุณภาพมากขึ้น และมีความภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะร่วมกันมีให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาและเป็นการช่วยนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพ โดยดำเนินการในเรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home Room) การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเยี่ยมบ้าน และมีการพัฒนาพฤติกรรมให้ดีขึ้นกว่าเดิมและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา หมายถึง การที่ผู้บริหารได้มีการดูแลนักเรียนซึ่งอยู่ในการดูแลของครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาโดยการเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การป้องกันและการแก้ไขให้กับนักเรียน ครูจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

1.5 ด้านการส่งต่อ หมายถึง การที่ผู้บริหารได้มีกระบวนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือโดยให้ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นได้แก้ไขปัญหาโดยวิธีการต่าง ๆ แล้วแต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นจึงต้องดำเนินการส่งต่อ การดำเนินการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว การส่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือครูฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก คือ ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

2. การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารได้มีกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอนเป็นระบบ 5 ขั้นตอน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหา และการส่งต่อนักเรียน พร้อมด้วยวิธีการและเครื่องมือ โดยมีครูที่ปรึกษาหรือรับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน

3. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาหรือรองผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
5. ครู หมายถึง ข้าราชการครู ที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่การสอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567
6. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี
7. ประสบการณ์ทำงาน หมายถึง ระยะเวลาในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่เริ่มปฏิบัติงาน โดยนับเวลาตั้งแต่วันบรรจุแต่งตั้งจนถึงปัจจุบัน โดยกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ออกเป็น 3 ช่วง ดังนี้
 - 7.1 ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี
 - 7.2 ประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี
 - 7.3 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี
8. ขนาดสถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนเป็นเกณฑ์ ตามเกณฑ์การแบ่งขนาดโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่
 - 8.1 โรงเรียนขนาดเล็ก (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 1-120 คน)
 - 8.2 โรงเรียนขนาดกลาง (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 121-600 คน)
 - 8.3 โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน)
 โดยโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีจำนวนทั้งหมด 132 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 73 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 56 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 3 โรงเรียน
9. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 หมายถึง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดตรัง เขต 1 มีสถานศึกษาในสังกัดเขต 1 จำนวน 132 โรงเรียน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยในครั้งนี้ มีความสำคัญและประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. สามารถนำผลจากการศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้
2. จากผลการศึกษาข้อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้
3. สามารถนำผลจากการศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอ ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.2 ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.4 กระบวนการบริหารสถานศึกษา
 - 1.5 คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา
2. แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.1 ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2 วัตถุประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.3 ประโยชน์และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.4 กระบวนการของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.5 การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
3. บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา

1. ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษานักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้คล้ายคลึงกัน ดังนี้

เยาวลักษณ์ อิงสวัสดิ์ (2557: 14) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้ร่วมกันปฏิบัติเพื่อเป็นการพัฒนากระบวนการทำงานให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่สถานศึกษาตั้งไว้ ประกอบด้วย การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาศักยภาพของสถานศึกษาและผลผลิตของสถานศึกษา คือนักเรียนที่สำเร็จออกไปให้เป็นที่ยอมรับจากภายนอก ภายนอกอย่างแท้จริง

ไพฑูรย์ สุขพลานันท์ (2558: 10) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกัน โดยมีการวางแผนการจัดการ การนำ การควบคุมด้วยการปฏิบัติกิจกรรมของบุคคลภายในองค์กรที่มีเป้าหมายเดียวกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์

จันทรา อิ่มบุญ (2559: 11) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในทุกด้านที่เกิดจากบุคลากรหลาย ๆ คนในองค์กรร่วมมือกันบริหารจัดการ โดยใช้กระบวนการทางการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยวิธีการจัดการองค์การที่เหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาหรือหน่วยงานแต่ละแห่ง เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพ ทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ และความเป็นคนดี

ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ (2559: 8) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานของกลุ่มบุคคล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถเป็นคนดีของสังคม ภายใต้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ

สุเทพ สุภาจาโร (2559: 10) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่จะทำให้งานต่าง ๆ ลุล่วงหรือสำเร็จ โดยใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ด้วยวิธีการดำเนินการตามกระบวนการบริหาร ซึ่งผู้บริหารต้องอาศัยทั้งอำนาจหน้าที่ ภาวะผู้นำ ทักษะ และความรู้ทางการบริหารมาดำเนินการให้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพ และได้ประสิทธิผลตามที่องค์กรได้ตั้งเป้าหมายไว้

จุฑามาส นาคปฐม (2559: 14) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การครอบคลุมในเรื่องดังต่อไปนี้ คือ เป้าหมาย บุคลากร และทรัพยากรต่าง ๆ การบริหารการวางแผน การจัดองค์การ การสั่งการ การมอบหมายงาน การรายงานและการงบประมาณ โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญของการบริหารจะประกอบไปด้วยวัตถุประสงค์ที่แน่นอน ทรัพยากรในการบริหาร การประสานระหว่างกัน และประสิทธิภาพประสิทธิผลในการทำงาน

ดารินทร์ สงมะเร็ง (2559: 31) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาไว้ว่า เป็นการกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานในสถานศึกษาปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ และส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานของสถานศึกษา โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนรู้จักค้นหาความสามารถของตนเองตามความถนัดและความสนใจ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อ การบริหารสถานศึกษา ยังรวมถึงกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา ที่บุคคลหลายฝ่ายต่างร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในทุก ๆ ด้าน เช่น ความสามารถ ทักษะ ทักษะ ทักษะ ค่านิยม หรือคุณธรรมโดยมุ่งหวังให้บุคคลดังกล่าวเป็นสมาชิกที่ดีและมีประสิทธิภาพของสังคม โดยอาศัยกระบวนการต่าง ๆ ทั้งเป็นระเบียบแบบแผนและไม่เป็นระเบียบแบบแผน ฉะนั้นการบริหารสถานศึกษา จึงเป็นการดำเนินงานและการตัดสินใจ การสั่งการเพื่อให้งานทุกด้านของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา มากที่สุด

ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน (2560: 14) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การร่วมมือกันปฏิบัติภารกิจของผู้บริหาร ครู บุคลากร ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งทำให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในทุกด้าน ตั้งแต่ด้านสติปัญญา ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสังคม โดยมีวิสัยทัศน์ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุข

เลิศลักษณ์ ภาคาผล (2560: 13) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกับบุคคลมืออาชีพ และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ

จากความหมายที่นักวิชาการแต่ละท่านได้นิยามสามารถสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับกลุ่มบุคคล โดยมีกระบวนการดำเนินการทำงานที่มีประสิทธิภาพ และต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ อาศัยปัจจัยที่สำคัญ คน เงิน วัสดุและการจัดการที่ดี โดยการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสมให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและการอยู่ร่วมกันในองค์กรอย่างมีความสุข

2. ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษานักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

กนกลักษณ์ จุลเดช (2558: 19) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการศึกษา การบริหารการศึกษาต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคม การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาให้สูงขึ้น คือ คน เงิน เทคโนโลยีสารสนเทศและการบริหารการศึกษาให้ประสบความสำเร็จ ต้องมีผู้บริหารที่มีความสามารถในการบริหาร มีภาวะผู้นำและมีวิสัยทัศน์

ไพฑูรย์ สุขพลานันท์ (2558: 12) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา ว่าการบริหารมีความสำคัญต่อระบบการปฏิบัติงานของมนุษย์ งานใด ๆ จะสำเร็จได้ต้องอาศัยระบบการบริหารเป็นเครื่องชี้วัดขององค์กร เพราะจะเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จและความล้มเหลวของสังคมมนุษย์ถ้าขาดระบบการบริหารที่ดี

จันทรา อิมโนบุญ (2559: 12) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารการศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากสังคมในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา โลกก้าวเข้าสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ ความรู้จึงเป็นเครื่องมือจำเป็นที่ขาดไม่ได้ การบริหารการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการปรับเปลี่ยนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เหมาะสมกับความเปลี่ยนแปลงในแต่ละยุคสมัย ความรู้ที่ทันสมัยที่เหมาะสมกับสถานการณ์จะช่วยแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ การพัฒนาการบริหารการศึกษาอย่างต่อเนื่องจึงเปรียบเสมือนขุมพลังสำหรับการอยู่รอดและการพัฒนาทั้งสำหรับบุคคล สังคม และประเทศชาติโดยรวม

พัชรี มนัสสนิท (2559: 10) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการศึกษา ทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้อย่างมีคุณภาพและสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพของผลผลิตทางการศึกษาให้เจริญก้าวหน้าอย่างมีประสิทธิภาพ

กัญจน์รัตน์ สิ้นธุรัตน์ (2559: 9) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า กิจกรรมต่าง ๆ ที่กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ร่วมมือกันดำเนินการเพื่อพัฒนาครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความสามารถ เจตคติ พฤติกรรม บุคลิกภาพ ค่านิยม และคุณธรรมอย่างเหมาะสม โดยจะต้องอาศัยความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ของผู้บริหารในการวินิจฉัยสั่งการ ควบคุม การจัดการและอำนวยความสะดวก เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุเทพ สุภาจาโร (2559: 11) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารนั้นมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากการดำเนินการที่มีระบบดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง มีวิธีดำเนินการ มีทรัพยากรสนับสนุน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และมีกระบวนการประเมินผล ดังนั้นการบริหารจึงมุ่งไปสู่เป้าหมายร่วมกันขององค์กร

เลิศลักษณ์ ภาคาผล (2560: 14) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาว่าการมีบทบาทในการบริหารจัดการศึกษาให้กับเยาวชนและประชาชน ทั้งของรัฐและเอกชนอย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมาย ข้อบังคับ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยรับผิดชอบต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการมุ่งเน้นให้เยาวชนเป็นคนดี คนเก่ง และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

จากความหมายที่นักวิชาการแต่ละท่านได้นิยามสามารถสรุปได้ว่า ความสำคัญของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง สิ่งที่มีความจำเป็นและความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการบริหารจัดการศึกษา จะต้องอาศัยผู้บริหารที่ดีและเก่ง ดำเนินการบริหารจัดการการศึกษาอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน ที่มุ่งไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ร่วมกันของสังคมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความเจริญก้าวหน้า มีความรู้ ความสามารถ เป็นคนดีของสังคมทำให้สถานศึกษาดำเนินงานได้

3. ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งให้กระจายอำนาจการบริหารและจัดการศึกษาในด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป โดยมีขอบข่ายการบริหารสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านการบริหารงานวิชาการ มีภาระหน้าที่ 17 อย่างด้วยกัน คือ

3.1.1 การพัฒนาหรือการดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความเห็น การพัฒนาสาระหลักสูตร
ท้องถิ่น

3.1.2 การวางแผนงานด้านวิชาการ

3.1.3 การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา

3.1.4 การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา

3.1.5 การพัฒนากระบวนการเรียนรู้

3.1.6 การวัดผลประเมินผล และดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน

- 3.1.7 การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 3.1.8 การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้
- 3.1.9 การนิเทศการศึกษา
- 3.1.10 การแนะแนว
- 3.1.11 การพัฒนาระบบประกันคุณภาพ
- 3.1.12 คุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา
- 3.1.13 การส่งเสริมชุมชนให้มีความเข้มแข็งทางวิชาการ
- 3.1.14 การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษา และองค์กรอื่น
- 3.1.15 การส่งเสริมและสนับสนุนงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุทธศาสตร์ หน่วยงานสถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา
- 3.1.15 การจัดทำระเบียบและแนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานด้านวิชาการของสถานศึกษา
- 3.1.16 การคัดเลือกหนังสือ แบบเรียนเพื่อใช้ในสถานศึกษา
- 3.1.17 การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 3.2 ด้านการบริหารงบประมาณ มีภาระหน้าที่ 22 อย่างด้วยกัน คือ
 - 3.2.1 การจัดทำแผนงบประมาณและคำขอตั้งงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วแต่กรณี
 - 3.2.2 การจัดทำแผนปฏิบัติการใช้จ่ายเงิน ตามที่ได้รับจัดสรรงบประมาณจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง
 - 3.2.3 การอนุมัติใช้จ่ายงบประมาณที่ได้รับจัดสรร
 - 3.2.4 การขอโอนและการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณ
 - 3.2.5 การรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ
 - 3.2.6 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้งบประมาณ
 - 3.2.7 การตรวจสอบติดตามและรายงานการใช้จ่ายผลผลิตจากงบประมาณ
 - 3.2.8 การระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา
 - 3.2.9 การปฏิบัติงานอื่นใดตามที่ได้รับมอบหมายเกี่ยวกับกองทุนเพื่อการศึกษา
 - 3.2.10 การบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อการศึกษา
 - 3.2.11 การวางแผนพัสดุ
 - 3.2.12 การกำหนดรูปแบบรายการ หรือคุณลักษณะเฉพาะของครุภัณฑ์ หรือสิ่งก่อสร้างที่ใช้เงินงบประมาณเพื่อเสนอต่อปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานแล้วแต่กรณี
 - 3.2.13 การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศเพื่อการจัดทำและจัดหาวัสดุ
 - 3.2.14 การจัดหาพัสดุ
 - 3.2.15 การควบคุมดูแล บำรุงรักษาและจำหน่ายพัสดุ
 - 3.2.16 การจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน
 - 3.2.17 การเบิกเงินจากคลัง
 - 3.2.18 การรับเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจ่ายเงิน

- 3.2.19 การนำเงินส่งคลัง
- 3.2.20 การจัดทำบัญชีการเงิน
- 3.2.21 การจัดทำรายงานทางการเงินและงบการเงิน
- 3.2.22 การจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน
- 3.3 ด้านการบริหารบุคคล มีภาระหน้าที่ 20 อย่างด้วยกัน คือ
 - 3.3.1 การวางแผนอัตรากำลัง
 - 3.3.2 การจัดสรรอัตรากำลังข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3.3 การสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง
 - 3.3.4 การเปลี่ยนตำแหน่งให้สูงขึ้น การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3.5 การดำเนินการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือน
 - 3.3.6 การลาทุกประเภท
 - 3.3.7 การประเมินผลการปฏิบัติงาน
 - 3.3.8 การดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.3.9 การสั่งพักราชการและการสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน
 - 3.3.10 การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ
 - 3.3.11 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์
 - 3.3.12 การออกจากราชการ
 - 3.3.13 การจัดระบบและการจัดทำทะเบียนประวัติ
 - 3.3.14 การจัดทำบัญชีรายชื่อและให้ความเห็นเกี่ยวกับการเสนอขอพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์
 - 3.3.15 การส่งเสริมการประเมินวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3.16 การส่งเสริมและยกย่องเชิดชูเกียรติ
 - 3.3.17 การส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ
 - 3.3.18 การส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
 - 3.3.19 การริเริ่มส่งเสริมการขอรับใบอนุญาต
 - 3.3.20 การพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา การดำเนินการที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
- 3.4 ด้านการบริหารงานทั่วไป มีภาระหน้าที่ 21 อย่างด้วยกัน คือ
 - 3.4.1 การพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ
 - 3.4.2 การประสานงานและพัฒนาเครือข่ายการศึกษา
 - 3.4.3 การวางแผนการบริหารงานการศึกษา
 - 3.4.4 งานวิจัยเพื่อพัฒนานโยบายและแผน
 - 3.4.5 การจัดระบบการบริหารและพัฒนาองค์กร
 - 3.4.6 การพัฒนามาตรฐานการปฏิบัติงาน
 - 3.4.7 งานเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

- 3.4.8 การดำเนินงานธุรการ
- 3.4.9 การดูแลอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม
- 3.4.10 การจัดทำสำมะโนผู้เรียน
- 3.4.11 การรับนักเรียน
- 3.4.12 การเสนอความเห็นเกี่ยวกับเรื่องการจัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษา
- 3.4.13 การประสานการจัดการศึกษาในระบบ นอกระบบและตามอัธยาศัย
- 3.4.14 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
- 3.4.15 การทัศนศึกษา
- 3.4.16 งานกิจการนักเรียน
- 3.4.17 การประชาสัมพันธ์งานการศึกษา
- 3.4.18 การส่งเสริม สนับสนุนและประสานการจัดการศึกษาของบุคคล ชุมชน องค์กร
หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา
- 3.4.19 งานประสานราชการกับส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น (ท) การรายงานผล
การปฏิบัติงาน
- 3.4.20 การจัดระบบการควบคุมภายในหน่วยงาน
- 3.4.21 แนวทางการจัดกิจกรรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการลงโทษนักเรียน

จากที่กล่าวมา สามารถสรุปได้ว่า ขอบข่ายของการบริหารสถานศึกษา หมายถึง 4 กลุ่มงานหลักที่สำคัญ ได้แก่ ด้านวิชาการเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ให้สนองความต้องการของผู้เรียน และท้องถิ่น มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และกระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านงบประมาณ เป็นการจัดและพัฒนาการศึกษา โดยมีการวางแผนกลยุทธ์ และรายงานผลการใช้งบประมาณของโรงเรียน มีการกำกับ ตรวจสอบติดตาม ด้านงานบุคคลเป็นการวิเคราะห์ วางแผนและเสนอแนะการแต่งตั้งบุคลากร ในโรงเรียนให้เหมาะสมกับความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ มีการส่งเสริมพัฒนา สนับสนุน และสร้างขวัญกำลังใจในการทำงานให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษา และด้านบริหารทั่วไป เป็นการวางแผนและออกแบบระบบงานธุรการ จัดระบบฐานข้อมูลและระบบข้อมูลข่าวสารของโรงเรียน มีการประสานงานร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น สำหรับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนถือว่าเป็นงานหนึ่งของงานบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาศึกษาวิจัยในครั้งนี้

4. กระบวนการบริหารสถานศึกษา

จากการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้
 ก่อเกียรติ พุฒหอม (2558: 19) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาว่าเป็นแนวทาง และขั้นตอนที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการความรู้ขององค์กรให้ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล มีศักยภาพสำหรับการได้เปรียบเชิงการแข่งขัน และสามารถจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กัญจน์รัตน์ สิ้นธุรัตน์ (2559: 11) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเริ่มต้นจากการวางแผนโดยการศึกษาสภาพของปัญหาเพื่อกำหนดทิศทางการพร้อมตั้งเป้าหมายการจัดองค์การ การปฏิบัติงานตามข้อตกลง การประสานงาน การสั่งการ และการควบคุม การประเมินผลและการทบทวนผลการปฏิบัติงาน เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไข และกำหนดวัตถุประสงค์ใหม่ในครั้งต่อไป

พัชรี มนัสสินทิ (2560: 12) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาเป็นแนวทางและขั้นตอนที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ประกอบด้วย การวางแผน การจัดการองค์การ การสั่งการ การประสานงาน และการควบคุมงาน เพื่อให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

Jesse (1999: 140) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาว่า การบริหารสถานศึกษานั้นจะต้องดำเนินการไปตามกระบวนการบริหาร ซึ่งมี 5 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดแผนงานและโครงการไว้ล่วงหน้า
- 2) การจัดองค์การ (Organizing) คือ การกำหนดตำแหน่งและหน้าที่ในหน่วยงานให้ชัดเจน
- 3) การสั่งการ (Directing) คือ การพิจารณาสั่งการและมอบหมายงาน
- 4) การประสานงาน (Coordinating) คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานและตำแหน่งต่าง ๆ ในหน่วยงาน

- 5) การควบคุมงาน (Controlling) คือ เป็นการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

Koontz and Odonnell (2001: 297) ได้กล่าวถึง กระบวนการบริหารสถานศึกษาว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา 4 ขั้นตอน ได้แก่

- 1) การวางแผน (Planning) คือ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์การและการปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย
- 2) การจัดองค์การ (Organizing) คือ แผนงานจะดำเนินการไปได้ด้วยดีก็ด้วยการจัดองค์การที่ดี ซึ่งประกอบด้วยการนำปัจจัยทางการบริหาร เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์และวิธีการบริหารที่จะทำให้เกิดสัมฤทธิ์ผล การจัดองค์การจึงหมายถึง การนำเอาทรัพยากรการบริหารทุกประเภทมาบูรณาการเพื่อดำเนินการ

- 3) การจูงใจ (Motivating) คือ การจูงใจที่จะช่วยให้พนักงานทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ การจูงใจในที่นี้หมายถึง การอำนวยความสะดวก (Directing) การติดต่อสื่อสาร (Communicating) และการเป็นผู้นำในการดำเนินการ (Leading)

- 4) การควบคุมงาน (Controlling) เป็นการติดตามและประเมินผลเพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับแผนที่ได้กำหนดไว้ว่า มีความเบี่ยงเบนไปจากความคาดหวังมากน้อยเพียงใด

จากความหมายที่นักวิชาการแต่ละท่านได้นิยามสามารถสรุปได้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษา หมายถึง แนวทางและขั้นตอนวิธีการที่แสดงให้เห็นถึงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มีขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ การวางแผน การจัดการองค์การ การบังคับบัญชา การประสานงาน และการควบคุมงาน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีทักษะที่ช่วยในกระบวนการบริหารเพื่อให้การบริหารองค์การประสบผลสำเร็จ

5. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษา นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้
คณิตตรา เจริญพร (2555: 31) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า
คุณลักษณะที่สำคัญของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) คุณลักษณะด้านภาวะผู้นำ
- 2) ด้านวิชาการ
- 3) ด้านคุณธรรม
- 4) ด้านบุคลิกภาพ
- 5) ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ

ยุทธพงษ์ กิ่งวิชิต (2555: 23) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า คุณลักษณะ
ของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบอย่างพฤติกรรมของผู้บริหารที่ปรากฏให้เป็นบุคคลหรือกลุ่มคน
ปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพได้
โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาประถมศึกษาควรมีคุณลักษณะผู้นำใน 5 ด้าน คือ

- 1) วิสัยทัศน์
- 2) การตัดสินใจ
- 3) ความรับผิดชอบ
- 4) การติดต่อสื่อสาร
- 5) คุณธรรมและจริยธรรม

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2556: 39) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษาว่า ลักษณะของบุคคลที่ต้องการให้มีหรือเกิดขึ้นในบุคคลที่ปรารถนา ซึ่งคุณลักษณะนี้จะทำให้
เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม 3 ด้าน คือ

- 1) ด้านพุทธิพิสัย เป็นพฤติกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในความสามารถทางสติปัญญา
- 2) ด้านจิตพิสัย เป็นพฤติกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะในความรู้สึกรักนึกคิดทางจิตใจ
อารมณ์และคุณธรรม

- 3) ด้านทักษะพิสัย เป็นพฤติกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเชิงปฏิบัติการ

สุติมา ไชยบำรุง (2556: 41) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า คุณลักษณะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่

- 1) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ
- 2) ด้านคุณธรรมจริยธรรม
- 3) ด้านความรู้ความสามารถในการบริหารจัดการ
- 4) ด้านมนุษยสัมพันธ์
- 5) ด้านความเป็นผู้นำในการทำงาน

ว่าที่ร้อยตรีหญิงศิริลักษณ์ มีจันท (2560: 18) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหาร
สถานศึกษาว่า ลักษณะที่ปรากฏซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาแสดงให้เห็น ประกอบด้วย ด้านคุณธรรม
จริยธรรม ด้านการจัดการระบบสารสนเทศ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความสามารถในการบริหารจัดการ
และด้านมนุษยสัมพันธ์

ภานุวัฒน์ กลอมอู่ (2564: 17) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาว่า ลักษณะเฉพาะที่ต้องการให้เกิดกับบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่พึงปรารถนา ซึ่งลักษณะนี้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ อาทิ ความสามารถทางสติปัญญา ความรู้สึกรู้สีกคิดทางจิตใจ อารมณ์ คุณธรรม หรือก่อให้เกิดคุณลักษณะตามความสามารถในเชิงปฏิบัติการ

จากความหมายที่นักวิชาการแต่ละท่านได้นิยามสามารถสรุปได้ว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ที่มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำ กล้าเปลี่ยนแปลง กล้าตัดสินใจ มีคุณธรรมจริยธรรม และมีจรรยาบรรณทางวิชาชีพ มีความสามารถในการติดต่อสื่อสารและมีความรู้วิชาชีพเป็นที่ยอมรับของผู้ใต้บังคับบัญชา มีความสามารถในการตัดสินใจดี รวดเร็ว ถูกต้อง มีความอดทนกล้าหาญ อดทนต่อการทำงานและการถูกตำหนิ กล้าเสนอแนวคิดใหม่ ๆ มีความสามารถด้านต่าง ๆ เพื่อนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ สามารถพัฒนาองค์การให้มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. ความหมายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 16) ได้ให้ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ กระบวนการดำเนินงานที่มุ่งให้การคุ้มครอง ป้องกันดูแล แก้ไข ให้ความช่วยเหลือ และส่งเสริมพัฒนาศักยภาพนักเรียนอย่างมีแบบแผน และมีขั้นตอนที่ชัดเจน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานร่วมกับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี มีความสุข มีสมรรถนะ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีทักษะชีวิต มีภูมิคุ้มกัน อย่างเหมาะสม เพียงพอต่อการดำรงชีวิตให้อยู่รอดปลอดภัย จากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้

ปรมาภรณ์ สอนธิ (2560: 18) ได้ให้ความหมายว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบแบบแผนมีขั้นตอนในการดำเนินงาน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักร่วมกับบุคลากรทุกฝ่ายทั้งในและนอกสถานศึกษาในการส่งเสริมป้องกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน และให้นักเรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีอยู่ในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและปลอดภัย

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560: 18) ได้ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญ เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต

รัชพล เทียงดี (2563: 14) ได้ให้ความหมายว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีความสำคัญ และความจำเป็น โดยนักเรียนจะได้รับการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการเรียน ด้านสุขภาพ และด้านพฤติกรรมให้มีคุณภาพ ครูใช้ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับความสามารถทางการเรียน ข้อมูล สุขภาพของนักเรียนและข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของนักเรียน

สรุปได้ว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง กระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนที่ชัดเจนสอดคล้องกับการบริหารทั้งระบบของสถานศึกษา มีวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐาน มีคุณภาพและหลักการทำงานที่ตรวจสอบได้ในการดำเนินงานจะอาศัยศักยภาพและความสัมพันธ์ของนักเรียนที่มีต่อครู นั่นคือ ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาจะเป็นบุคลากรหลัก

ในการดำเนินงาน รวมทั้งการประสานสัมพันธ์ของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา ในการป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพทักษะและการดำรงชีวิตที่ดี รอดพ้นจากวิกฤตโดยใช้ปัญญาและคุณธรรมในการแก้ปัญหา

2. วัตถุประสงค์ของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559: 10) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ 2 ประการ คือ

1) เพื่อให้การดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

2) เพื่อให้โรงเรียน ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือชุมชน มีการทำงานร่วมกันโดยผ่านกระบวนการทำงานที่มีระบบ พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานการปฏิบัติงาน สามารถตรวจสอบหรือรับการประเมินได้

ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560: 18) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง การดำเนินการ ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีบุคลากรที่เกี่ยวข้องเข้ามาวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนอย่างมีระบบ สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560: 19) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ เพื่อให้โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบรวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อให้มีคุณภาพมาตรฐาน และสามารถตรวจสอบได้

กรรณสพร ผ่องมาส (2561: 18) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้น เพื่อให้กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อช่วยเหลือนักเรียน สถานศึกษา กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเป็นคนที่สมบูรณ์ทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

สุภัทสร สุริยะ (2562: 12) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักเรียนทุกคนในสถานศึกษา ได้รับการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือ แนะนำให้คำปรึกษา และป้องกันแก้ไข ปัญหาอย่างเป็นระบบมีคุณภาพ จากครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ผู้ปกครอง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ชุมชนและสังคม

รัชพล เทียงดี (2563: 14) กล่าวว่า วัตถุประสงค์ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการทำงาน ตามขั้นตอนการดำเนินงาน และมีการบันทึกหลักฐานที่สามารถตรวจสอบและประเมินได้

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการ วิธีการ และเครื่องมือที่มีคุณภาพและมีมาตรฐานสามารถตรวจสอบได้ โดยส่งเสริมให้ครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา บุคลากรในโรงเรียน ผู้ปกครองชุมชน หน่วยงาน และองค์กรภายนอกมีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทำให้เกิดการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง ตรงกับสภาพปัญหาและส่งผลต่อได้อย่างสมบูรณ์

3. ประโยชน์และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ประโยชน์และคุณค่าของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

ณรงค์ โคตรเพ็ง (2559: 16) กล่าวว่า ประโยชน์ของการจัดการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า เป็นกระบวนการที่มีขั้นตอน ขอบข่าย โครงสร้างในการดำเนินงาน วิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจนและมีคุณภาพ มีหลักฐานและเอกสารที่ตรวจสอบได้ เมื่อดำเนินงานผลประโยชน์ที่ได้รับจะเกิดขึ้นกับหลายฝ่าย และสิ่งที่จะทำให้การดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีปัจจัยต่าง ๆ เป็นส่วนสำคัญที่สนับสนุนความสำเร็จของการดำเนินงานของสถานศึกษา

เพลินศรี สิงห์คำ (2560: 18) กล่าวว่า ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีความสำคัญเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาชาติในอนาคต

ปรมาภรณ์ สนิธิ (2560: 18) กล่าวว่า ประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน หมายถึง นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงกับสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล เพื่อให้นักเรียนมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์อย่างเหมาะสม โดยการได้รับการช่วยเหลือจากครูประจำชั้นหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 2-3) ระบุว่าภารกิจหลัก คือ จัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนในสังกัดจำนวนทั้งสิ้น 32,340 แห่ง เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่มีนักเรียนต่ำกว่า 120 คน จำนวน 12,269 แห่ง ซึ่งโรงเรียนขนาดเล็กส่วนใหญ่ไม่สามารถบริหารจัดการและจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เนื่องจากมีข้อจำกัดหลายประการ เช่น มีครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนและวัสดุอุปกรณ์ มีงบประมาณจำกัด อยู่ในเขตชนบทห่างไกล เป็นต้น และผลจากการประเมินภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) พบว่า ยังมีโรงเรียนขนาดเล็กที่ด้อยคุณภาพและได้คะแนนประเมินต่ำกว่ามาตรฐานอีกมาก จากสภาพปัญหาและข้อจำกัดดังกล่าว หากไม่รีบดำเนินการปรับปรุงแก้ไข จะทำให้นักเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กขาดโอกาสที่จะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนค่อนข้างต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ตลอดจนขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กไม่ดีพอ สำนักงานฯ จึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กขึ้นตามนโยบายของกระทรวงศึกษาที่จะแก้ไขปัญหาเพื่อยกระดับคุณภาพให้เท่าเทียมกับโรงเรียน ๆ และที่สำคัญที่สุดคือ นักเรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ของหลักสูตร

นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 8-9) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนไว้ดังนี้

1) ประโยชน์ต่อนักเรียน

1.1) ได้รับการดูแลช่วยเหลือและพัฒนาการด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิตและสภาพแวดล้อมทางสังคมอย่างทั่วถึง

1.2) ได้รับการส่งเสริม พัฒนา ป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งทางด้านการเรียนรู้และความสามารถพิเศษ

- 1.3) ได้รู้จักตนเอง สามารถปรับตัวมีทักษะทางสังคมและอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข
 - 1.4) มีทักษะชีวิต มีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อน ครูและผู้ปกครอง
 - 2) ประโยชน์ต่อครู
 - 2.1) ตระหนักและเห็นความสำคัญของการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 2.2) มีผลงานสอดคล้องกับมาตรฐานการประเมินคุณภาพการศึกษา
 - 2.3) มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู
 - 3) ประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ชุมชน
 - 3.1) ตระหนักในการมีส่วนร่วมกับโรงเรียน
 - 3.2) เข้าใจถึงวิธีการ อบรม ส่งเสริมบุตรหลาน
 - 3.3) เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุตรหลานและบุคคลในชุมชน
 - 3.4) มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุตรหลาน เป็นครอบครัวที่เข้มแข็ง
 - 4) ประโยชน์ต่อผู้บริหาร
 - 4.1) รู้ศักยภาพของครูในการขับเคลื่อนให้เกิดการปฏิรูปการศึกษา
 - 4.2) ได้ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนสำหรับใช้ในการกำหนดแนวทางการพัฒนานักเรียน
- หลักสูตร และคุณภาพการจัดการศึกษา
- 4.3) มีรูปแบบกระบวนการพัฒนาและการพัฒนาเชิงระบบภายใต้การมีส่วนร่วม
 - 5) ประโยชน์ต่อโรงเรียน
 - 5.1) มีผลดำเนินงานมาตรฐานการศึกษา
 - 5.2) ได้รับการยอมรับ การสนับสนุน และความร่วมมือจากชุมชน บุคลากรองค์กรที่เกี่ยวข้อง
 - 5.3) มีการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทร
 - 6) ประโยชน์ต่อเขตพื้นที่การศึกษา
 - 6.1) พัฒนานวัตกรรมในการพัฒนานักเรียน
 - 6.2) พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำงาน การนิเทศติดตามผล ประเมินผล การศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
 - 6.3) มีระบบข้อมูลสารสนเทศทั้งข้อมูลระดับบุคคล และระดับโรงเรียน
 - 7) ประโยชน์ต่อประเทศชาติ
 - 7.1) นักเรียนมีคุณภาพดีมีปัญญาและมีความสุข
 - 7.2) มีการเชื่อมโยงข้อมูลของเยาวชนทุกระดับ
 - 7.3) ลดปัญหาที่ส่งผลต่อเด็กและเยาวชน ลดค่าใช้จ่ายของหน่วยงานต่าง ๆ
 - 7.4) ประชาชนมีคุณภาพมีความสำคัญในการพัฒนาประเทศ
- ิตินัดดา สิงห์แก้ว (2562: 13) กล่าวว่า ประโยชน์ของการจัดการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือ
- นักเรียนว่า งานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยการบริหารจัดการ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงานเพราะเป็นงานที่ต้องร่วมมือกัน เป็นงานที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อทุก ๆ ฝ่ายตามขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ ที่ถูกต้องเหมาะสม นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลืออย่างทั่วถึงและตรงตามสภาพปัญหา

สรุปได้ว่า ประโยชน์ของการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทำให้นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือตรงกับสภาพปัญหาของแต่ละบุคคล ซึ่งเกิดจากผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพนักเรียน โดยการบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพของการดำเนินงาน เพราะเป็นงานที่ต้องร่วมมือกัน นอกจากการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนจะมีประโยชน์ต่อนักเรียนแล้วยังมีประโยชน์ต่อผู้ปกครอง ครู ผู้บริหารสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา และส่งผลต่อประเทศชาติ

4. กระบวนการของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

กระบวนการของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีรายละเอียดดังนี้

เกียรติศักดิ์ กลิ่นทอง (2560: 26-27) กล่าวถึงกระบวนการของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นกระบวนการที่มีองค์ประกอบสำคัญ โดยแต่ละองค์ประกอบมีวิธีการและเครื่องมือที่แตกต่างกัน แต่มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน เอื้อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อ

วรภาพ ม่วงประถม (2560: 19) กล่าวถึงกระบวนการของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า พื้นฐานทางด้านครอบครัวของนักเรียนมีความแตกต่างกัน การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจึงต้องมีความระมัดระวัง จำเป็นต้องกำหนดมาตรฐานในการดำเนินงานอย่างชัดเจน เพื่อให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพในสังคมต่อไป

นิรันดร์ จำปาเจียม (2560: 11) กล่าวถึงกระบวนการของการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนว่า กระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นบุคคลหลักในการปฏิบัติงาน มีองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหาและการส่งต่อนักเรียน

สรุปได้ว่า กระบวนการของการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มี 5 ประการ คือ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน การป้องกันและแก้ไขปัญหา และการส่งต่อโดยมีครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เพื่อให้ นักเรียนได้รับการดูแลช่วยเหลือและเป็นบุคคลที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และจิตใจ และเติบโตมีคุณภาพในสังคมต่อไป

5. การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา

การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 14) กล่าวว่า ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นกระบวนการดำเนินงานการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นขั้นตอน มีครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงาน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและนอกสถานศึกษา อันได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหารและครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐานคุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้

กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีองค์ประกอบสำคัญ 5 ประการ ดังนี้ 1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) การคัดกรองนักเรียน 3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา 5) การส่งต่อนักเรียน

1) การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นขั้นตอนแรกของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีการกล่าวเกี่ยวกับการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 14) กล่าวว่า ด้วยความหลากหลายของนักเรียนและนักเรียนแต่ละคนที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่แตกต่างกัน ผ่านการหล่อหลอมให้เกิดพฤติกรรมหลายลักษณะทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังนั้น การรู้ข้อมูลที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนจึงเป็นสำคัญที่จะช่วยให้ครูอาจารย์มีความเข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อคัดกรองนักเรียนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการที่หลากหลายตามหลักวิชาการ มิใช่การใช้ความรู้สึก หรือการคาดเดา โดยเฉพาะในการแก้ปัญหานักเรียน ซึ่งจะทำให้ไม่เกิดข้อผิดพลาดต่อการช่วยเหลือนักเรียน โดยข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนที่ครูที่ปรึกษาควรมีอย่างน้อย 3 ด้านใหญ่ ๆ คือ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว

ภูมิเดช สุขอ้วน (2558: 23) กล่าวว่า ครูที่ปรึกษาต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบประเมินพฤติกรรมนักเรียน (SDQ) การจัดทำระเบียบสะสมแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ความถูกต้อง การออกไปเยี่ยมบ้าน พบปะผู้ปกครองนักเรียน

กัลยา พรหมรัตน์ (2559: 35-36) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง ขั้นตอนการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียนเป็นรายบุคคลในกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ บันทึกพฤติกรรม จัดทำสารสนเทศเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของนักเรียน จัดทำแฟ้มประวัติ และระเบียบสะสมนักเรียนทุกระดับชั้น ใช้แบบประเมินพฤติกรรมในการศึกษาข้อมูลของนักเรียน เช่น SDQ EQ ฯลฯ พัฒนาแบบประเมินพฤติกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียน ศึกษาข้อมูลของนักเรียนจากแหล่งต่าง ๆ เช่น ครูประจำชั้น เพื่อน ผู้ปกครอง ฯลฯ เยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ปรึกษาครูเป็นการส่วนตัว เมื่อมีปัญหาและปรับปรุง และพัฒนาระบบสารสนเทศนักเรียนรายบุคคลให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ณัฐธิญา ไจสุทธิ (2559: 30) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ และด้านครอบครัว เพื่อการส่งเสริม ป้องกันและการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา โดยมีวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560: 2) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการสังเกตศึกษาพฤติกรรมนักเรียนเป็นรายบุคคลทางด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านพฤติกรรม ด้านครอบครัว และด้านสังคม โดยใช้เครื่องมือระเบียบสะสม แบบประเมินพฤติกรรมเพื่อคัดกรองนักเรียนต่อไป

สุภัทสร สุริยะ (2562: 20) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการกำหนดความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน ที่มีพื้นฐานความเป็นมาของชีวิตที่ไม่เหมือนกัน โดยพิจารณาข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพ ด้านครอบครัวและด้านอื่น ๆ ใช้วิธีการและเครื่องมือต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล

รัชพล เทียงดี (2563: 19) กล่าวว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นการดำเนินงานโดยการใช่วิธีแบบประเมินที่ให้อายุ 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความสามารถ ด้านสุขภาพร่างกายและด้านครอบครัว โดยใช้เครื่องมือและวิธีการที่หลากหลาย เพราะนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่าง มีพื้นฐานไม่เหมือนกัน ทำให้เกิดพฤติกรรมหลากหลายรูปแบบทั้งด้านบวกและด้านลบ การรับรู้ข้อมูลของนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็น ทำให้ครูที่ปรึกษามีความเข้าใจมากขึ้น นำข้อมูลไปคัดกรองได้ถูกต้อง สามารถช่วยป้องกันและแก้ปัญหาของนักเรียนได้อย่างถูกต้อง

สรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเป็นวิธีการที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครูได้ทราบถึงจุดแข็งและจุดอ่อนของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้สามารถนำไปวางแผนในการป้องกันช่วยเหลือและส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการจัดทำข้อมูลนักเรียนรายบุคคล มีเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่หลากหลาย มีการจัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการจัดทำเอกสาร และหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) และการเยี่ยมบ้านนักเรียน เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาของนักเรียน เพื่อใช้ในการดำเนินงานพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุขในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล หมายถึง การได้รับรู้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่จำเป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียนที่ทำให้เข้าใจนักเรียนมากขึ้น สามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อการคัดกรองนักเรียนให้เป็นประโยชน์ในการส่งเสริม การป้องกันและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของนักเรียนได้ตลอดจนการรู้จักนักเรียนด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับครูประจำชั้นในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันหรือส่งเสริมพัฒนา รวมทั้งการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาได้ถูกต้องและรวดเร็ว

2) การคัดกรองนักเรียน

การคัดกรองนักเรียนเป็นขั้นตอนที่สองของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีการกล่าวเกี่ยวกับการคัดกรองนักเรียน ไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 16) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน เพื่อการจัดกลุ่มนักเรียน ซึ่งจะเป็ประโยชน์อย่างย้งในการหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ตรงกับสภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นด้วยความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอาจจัดกลุ่มนักเรียนตามผลการคัดกรองเป็น 2, 3 หรือ 4 กลุ่มก็ได้ ตามขอบข่ายและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด

กัลยา พรหมรัตน์ (2559: 36) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนเพื่อจัดกลุ่มนักเรียนและหาวิธีการที่เหมาะสมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ พิจารณาข้อมูลพื้นฐานในแบบประเมินพฤติกรรมเพื่อวางแผนคัดกรองนักเรียนใช้เครื่องมือคัดกรองที่มีคุณภาพ กำหนดเกณฑ์การคัดกรองในการจัดกลุ่มนักเรียนอย่างชัดเจน พิจารณาคัดกรองนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหาตามเกณฑ์ของโรงเรียน

นำผลที่ได้จากการคัดกรองไปพิจารณาเพื่อหาทางช่วยเหลือนักเรียน วางแผนร่วมกันระหว่างบุคลากรในโรงเรียน และในชุมชนเพื่อพัฒนานักเรียนกลุ่มต่าง ๆ จัดประชุมผู้ปกครองเพื่อทำความเข้าใจและขอความร่วมมือในการพัฒนานักเรียน ปฏิบัติกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาด้วยความเอาใจใส่ ครูประจำชั้นและครูแนะแนวรักษาข้อมูลที่เป็นความลับของนักเรียนและมีการประเมินผล และรายงานผลการคัดกรองนักเรียนในแต่ละภาคเรียน

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560: 26) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการพิจารณาข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็นกลุ่มปกติ คือ นักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา คือนักเรียนได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนแล้วอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งโรงเรียนต้องให้การช่วยเหลือป้องกันหรือแก้ไขตามแต่กรณี

นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 25-26) กล่าวว่า การคัดกรองเป็นกระบวนการดำเนินการจากที่ครูที่ปรึกษาได้ศึกษาทำความรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลแล้ว โดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปผลเพื่อแยกนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา ประโยชน์ของการจัดกลุ่มนักเรียนเพื่อให้การดูแลช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาที่ตรงตามปัญหาหรือความต้องการ สามารถแก้ไขนักเรียนที่มีความจำเป็นเร่งด่วนและได้ผลอย่างรวดเร็ว ข้อควรระวังสำหรับครูที่ปรึกษาในการคัดกรองคือ ต้องระมัดระวังไม่ให้นักเรียนได้ทราบข้อมูล ผลการคัดกรองว่าตนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงมีปัญหาและแตกต่างจากกลุ่มปกติ เมื่อครูที่ปรึกษาสรุปผลการคัดกรองนักเรียนเสร็จเรียบร้อยแล้ว ควรมีการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือในการช่วยเหลือนักเรียน แต่พึงระมัดระวังในเรื่องการสื่อสารกับผู้ปกครองเกี่ยวกับผลการคัดกรองที่นักเรียนถูกจัดอยู่ในกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหา แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนการคัดกรอง ครูที่ปรึกษา ควรมีการประชุมครูในสถานศึกษา เพื่อพิจารณาหลักเกณฑ์ในการจัดกลุ่มของนักเรียนให้มีหลักเกณฑ์และมาตรฐานเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นที่ยอมรับของครูที่ปรึกษาในสถานศึกษา หลักเกณฑ์การคัดกรองมีวิธีการคือนำข้อมูลที่ได้จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาวิเคราะห์ดังนี้

1) ด้านความสามารถของนักเรียนเกี่ยวกับด้านผลการเรียน พิจารณาข้อมูลจากผลการเรียนเฉลี่ย การติด 0, 1, ม.ส. การขาดเรียน ไม่เข้าเรียน มาสาย ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด และพิจารณาความสามารถด้านอื่นของนักเรียน ได้แก่ ความสามารถพิเศษของนักเรียน ความถนัด ความสนใจหรือผลงานของนักเรียน หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายพิเศษในสถานศึกษา

2) ด้านสุขภาพของนักเรียนพิจารณาจากสภาพร่างกายปกติ พิกัดหรือมีความบกพร่องทางร่างกาย การมีโรคประจำตัว ตรวจสอบความเหมาะสมของส่วนสูงและน้ำหนัก การแต่งกายและการรักษาความสะอาด พิจารณาจากสภาพด้านจิตใจจากแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ (EQ) สังเกตพฤติกรรมที่พบเห็น ได้แก่ ความสัมพันธ์กับเพื่อน กับครู การใช้สารเสพติด พฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม สภาพทางอารมณ์และพฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออก

3) ด้านครอบครัว พิจารณาครอบครัว ด้านเศรษฐกิจ การมีรายได้ หนี้สิน การใช้จ่ายรายรับของครอบครัว เงินค่าใช้จ่ายของนักเรียนในการมาสถานศึกษาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด ด้านการคุ้มครองของนักเรียนจะพิจารณาเกี่ยวกับสภาพครอบครัวว่าสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ มีความปลอดภัยในสภาพที่อยู่อาศัยและสิ่งแวดล้อมเหมาะสม ความสัมพันธ์

ของบุคคลในครอบครัวอบอุ่น หรือมีการทะเลาะเบาะแว้ง เกี่ยวข้องกับยาเสพติด สุรา การพนัน หรือ ความเจ็บป่วยของคนในครอบครัวที่มีผลต่อสภาพครอบครัว การมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเรื่องเพศที่มี ผลกระทบต่อความเปลี่ยนแปลงของนักเรียน ผลการคัดกรองทำให้แยกกลุ่มเด็กออกเป็น กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหาเพื่อสะดวกในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาที่จะส่งเสริมให้ นักเรียนทุกกลุ่มช่วยเหลือหรือแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาอย่างได้ผลตามความต้องการของ นักเรียน

กรรณสพร ผ่องมาส (2561: 21) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดกลุ่มนักเรียน ตามตัวชี้วัดของเกณฑ์ โดยมีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดกรองนักเรียนและพิจารณาข้อมูลนักเรียน จากบุคลากรหลายฝ่าย รวมถึงแจ้งให้ผู้ปกครองรับทราบตัวชี้วัดของเกณฑ์จากสถานศึกษาและมีการ รายงานผลการคัดกรองนักเรียนไปยังฝ่ายที่เกี่ยวข้องในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ทั้งนี้จะมีการเก็บ ผลการคัดกรองของนักเรียนเป็นความลับ

สุภัทสร สุริยะ (2562: 22) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการ ช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการคัดกรองจะต้องทำด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง เพื่อให้เกิด ความชัดเจนและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด แนวทางการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการคัดกรอง นักเรียนนั้นให้อยู่ในดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา และยึดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนของโรงเรียนเป็นหลักด้วย ซึ่งการคัดกรองนักเรียนมีประเด็นในการพิจารณาในด้านความสามารถ ด้านสุขภาพและด้านครอบครัว

รัชพล เทียงดี (2563: 21) กล่าวว่า การคัดกรองนักเรียนเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน ในด้านต่าง ๆ เพื่อจัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้นหรือตามดุลยพินิจของครูที่ปรึกษา จัดได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ซึ่งครูต้องเก็บเป็นความลับในกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่ม มีปัญหา ครูที่ปรึกษาควรมีการติดตามและประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียนเพื่อการช่วยเหลือ ส่งเสริม และพัฒนานักเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

สรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน เป็นขั้นตอนหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครู ได้มีการจัดกลุ่มเพื่อหาวิธีการช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างถูกต้อง โดยการนำข้อมูลทั้งหมดของนักเรียน ที่ได้จากเครื่องมือและวิธีการต่าง ๆ จากการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมาทำการวิเคราะห์และจำแนก จัดกลุ่มนักเรียนตามเกณฑ์การคัดกรองแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และ กลุ่มพิเศษ โดยใช้เครื่องมือที่ได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาที่มีคุณภาพ รวมไปถึงการเก็บข้อมูลของ นักเรียนให้เป็นความลับเป็นสิ่งสำคัญที่ผู้คัดกรองต้องพึงระวังให้มากที่สุด หลักเกณฑ์ในการคัดกรอง ควรเป็นหลักเกณฑ์ที่ได้ข้อมูลจากนักเรียนเป็นรายบุคคล เมื่อมีการคัดกรองเสร็จสิ้น ควรติดต่อประสานงาน กับผู้ปกครองให้รับทราบข้อมูลเพื่อที่จะดำเนินการแก้ไขในลำดับต่อไปให้เกิดผลขั้นสูงสุด

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การคัดกรองนักเรียน หมายถึง การพิจารณาข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับนักเรียนในด้านต่าง ๆ โดยมีการจัดกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มนักเรียนปกติ คือ นักเรียนที่ ได้รับการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียนอยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มปกติ 2) กลุ่มเสี่ยง คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์ของกลุ่มเสี่ยงตามเกณฑ์การคัดกรองของโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องให้การป้องกัน และแก้ไขตามกรณี 3) กลุ่มมีปัญหา คือ นักเรียนที่อยู่ในเกณฑ์กลุ่มมีปัญหตามเกณฑ์การคัดกรองของ โรงเรียน ซึ่งโรงเรียนต้องช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาโดยเร่งด่วน และ 4) กลุ่มพิเศษ คือ นักเรียนที่มี

ความสามารถพิเศษ มีความเป็นอัจฉริยะ แสดงออกซึ่งความสามารถอันโดดเด่นด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านเป็นที่ประจักษ์

3) การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียนเป็นขั้นตอนที่สามของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีการกล่าวเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนไว้ดังนี้

กัลยา พรหมรัตน์ (2559: 36) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการสนับสนุนและพัฒนานักเรียนตามผลการคัดกรองในกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้ จัดทำแผนงาน โครงการสำหรับกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนให้ครอบคลุมทุกกลุ่ม จัดกิจกรรมโฮมรูมให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียน จัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนาให้นักเรียนโดยให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม จัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศของโรงเรียนให้เป็นแหล่งความรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาให้นักเรียน ให้ความช่วยเหลือนักเรียนที่ด้อยโอกาส และส่งเสริมนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ

วรมันต์ อิทธิพัฒน์อมร (2559: 29) กล่าวว่า การดำเนินการเพื่อส่งเสริมนักเรียนเป็นกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมได้ทั้งนักเรียนกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา เป็นการพัฒนาตามความสามารถตามความต้องการและเสริมสร้างให้นักเรียนมีคุณภาพเพิ่มขึ้น สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาจำเป็นต้องจัดกิจกรรมเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่หลากหลายตามลักษณะความจำเป็นหรือปัญหาของนักเรียน ดังนั้น สถานศึกษาจึงต้องมีกิจกรรมที่ช่วยป้องกันและช่วยเหลือ เพื่อพัฒนาให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงให้สามารถใช้ชีวิตร่วมกันในสังคมได้

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560: 29) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการสนับสนุนนักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษา ไม่ว่าจะเป็นนักเรียนกลุ่มปกติหรือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภาคภูมิใจในตนเองในด้านต่าง ๆ

นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ไว้ว่า เป็นการสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนที่อยู่ในความดูแลของครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา ให้มีคุณภาพมากขึ้น มีความภูมิใจในตนเองด้านต่าง ๆ

อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า เป็นการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียน ที่อยู่ในความดูแลไม่ว่าจะเป็นกลุ่มปกติกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา และเป็นการช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลุ่มมีปัญหา กลับมามีพฤติกรรมที่ดีขึ้น

กรรณสพร ผ่องมาส (2561: 22) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเพื่อส่งเสริมพัฒนาให้นักเรียนให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของสถานศึกษา เพื่อให้มีความภูมิใจในตนเอง โดยมีการยกย่องชมเชย ให้รางวัลนักเรียนที่สร้างชื่อเสียงให้กับสถานศึกษาและมีการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกภาคเรียน

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนไว้ว่า สถานศึกษามีโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ที่ครอบคลุมทั้งนักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง จัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนทุกชั้นอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดทำรายงานการประชุมผู้ปกครอง เพื่อเป็นหลักฐานและนำเสนอผู้ปกครอง ส่งเสริมให้นักเรียน มีการวางแผนชีวิตในการเลือกอาชีพหรือการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสมกับความสามารถนักเรียน และมีการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom) ตามความต้องการของนักเรียน

รัชพล เทียงดี (2563: 24) กล่าวว่า การส่งเสริมนักเรียนเป็นการจัดกิจกรรมให้นักเรียน ทุกคนที่อยู่ในความดูแลรับผิดชอบของครูที่ปรึกษาทั้งในกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา ให้สามารถพัฒนาเป็นบุคคลที่มีคุณภาพสูงสุดตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน มีคุณลักษณะที่พึง ประสงค์โดยการจัดกิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมแนะแนว โดยครูที่ปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างของ นักเรียนในแต่ละคน ทำให้นักเรียนมีคุณภาพและมีความภาคภูมิใจตนเองในด้านต่าง ๆ มากขึ้น

การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน หมายถึง การสนับสนุนให้นักเรียนทุกคนได้รับการพัฒนา อย่างเต็มศักยภาพ โดยครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้มีความสอดคล้องกับพฤติกรรมของนักเรียน และนโยบายของสถานศึกษาด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย มีความต่อเนื่องในการดำเนินกิจกรรม เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนได้รับการพัฒนาให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพ ให้มีความภาคภูมิใจในตนเอง ปรับตัว เผชิญปัญหาและทำหน้าที่ตามวัยของตนได้อย่างปกติจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนกลุ่มปกติกลายเป็น กลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหา โดยการใช้กิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนที่สถานศึกษาพิจารณา ดำเนินการได้ เช่น การจัดกิจกรรมโฮมรูม การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน การจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน โครงการพิเศษต่าง ๆ กิจกรรมชมรม กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมตามความถนัดหรือความสนใจ

การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียนเป็นกระบวนการ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครูได้จัดกระบวนการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนานักเรียน เพื่อส่งเสริมจุดเด่นและพัฒนาจุดด้อยเป็นรายบุคคลตามระดับความสามารถปัจจุบันของนักเรียนให้เป็น บุคคลที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความภาคภูมิใจในตนเอง สามารถปรับตัวเผชิญกับ ปัญหา ดำรงตนได้เหมาะสม และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข เพื่อวางแผนการดำเนินการ ร่วมกัน โดยให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมร่วมกัน

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การส่งเสริมนักเรียน หมายถึง การสนับสนุนนักเรียนทุกคนที่ อยู่ในความดูแลของครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นให้มีคุณภาพมากขึ้น และมีความภูมิใจในตนเองใน ด้านต่าง ๆ ซึ่งจะร่วมกันมีให้นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มปกติกลายเป็นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหาและ เป็นการช่วยนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือมีปัญหากลับเป็นนักเรียนกลุ่มปกติและมีคุณภาพ โดยดำเนินการใน เรื่องการจัดกิจกรรมโฮมรูม (Home Room) การจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียน การเยี่ยมบ้าน และ มีการพัฒนาพฤติกรรมให้ดีขึ้นกว่าเดิมและมีคุณภาพตามที่โรงเรียนหรือชุมชนคาดหวังต่อไป

4) การป้องกันและแก้ไขปัญหา

การป้องกันและแก้ไขปัญหเป็นขั้นตอนที่สี่ของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีการกล่าว เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัดดังนี้

กัลยา พรหมรัตน์ (2559: 36) กล่าวว่า การป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหามาหมายถึง ขั้นตอนการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคน ให้เท่าเทียมกันในการดำเนินงานช่วยเหลือนักเรียนในประเด็นต่าง ๆ วางแผนป้องกัน ช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนอย่างเป็นระบบ จัดครูที่รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะ บันทึกการแก้ไขปัญหาและติดตามนักเรียนอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองในการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาย่างสม่ำเสมอ ครูประจำชั้น ครูแนะแนวมีความเข้าใจปัญหาของนักเรียน ครูประจำชั้น ครูแนะแนวให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ตรงกับสภาพปัญหา และประเมินผลการป้องกัน ช่วยเหลือพร้อมทั้งหาแนวทางแก้ไขปัญหา

สิริรัตน์ คงระจับ (2559: 34) กล่าวว่า การป้องกันเป็นการให้คำปรึกษาที่ดีเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันอย่างใกล้ชิด และควรทราบถึงความแตกต่างของบุคคล นักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มมีปัญหาจำเป็นต้องได้รับความดูแลใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกัน และแก้ไขปัญหามาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม เพราะจะทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกไวใจ อบอุ่นเป็นมิตร สามารถเป็นที่พึ่งให้กับตัวนักเรียนได้

เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน (2559: 32) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาเป็นการบริหารจัดการเกี่ยวกับการดูแลเอาใจใส่และช่วยเหลือผู้เรียนโดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยงหรือกลุ่มที่มีปัญหา จำเป็นต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือโดยใช้รูปแบบที่หลากหลาย ได้แก่ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น กิจกรรมในชั้นเรียน การสื่อสารกับผู้ปกครอง กิจกรรมส่งเสริมหลักสูตรและการเยี่ยมบ้านผู้เรียน

พิชามญช์ ม่วงแก้ว (2559: 37) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาเป็นการดูแลให้ความใส่ใจอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทางการป้องกันและแก้ไขปัญหามาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาสังคม ครูที่ปรึกษาจำเป็นต้องดำเนินการเพื่อผ่อนคลายปัญหานักเรียนให้ลดน้อยลง การจัดกิจกรรมเพื่อการป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขปัญหามาของนักเรียน นอกจากจะให้การปรึกษาเบื้องต้นแล้ว การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือนักเรียนก็เป็นสิ่งสำคัญ

อัจฉรา สอนโว (2560: 8) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามาไว้ว่า เป็นการที่ครูที่ปรึกษา ครูแนะแนวและโรงเรียนกำหนดแนวทาง และหาวิธีป้องกันและแก้ไขนักเรียนที่มีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ เอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน สำหรับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาโรงเรียนต้องดูแลเอาใจใส่อย่างใกล้ชิด และหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและแก้ไขปัญหามาโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนให้เป็นปัญหาของสังคมต่อไป

เพลินพิศ สิงห์คำ (2560: 32) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหามาเป็นการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อแก้ไขปัญหามาให้นักเรียน ให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากสภาวะวิกฤตต่าง ๆ ได้อย่างปลอดภัย ให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคลที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหามาไว้ว่า เป็นการดูแลเอาใจใส่นักเรียนทุกคนเท่าเทียมกัน และหาวิธีการช่วยเหลือป้องกันโดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนให้เป็นปัญหาของสังคม

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัวว่า สถานศึกษาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในกลุ่มเสี่ยงมีการสอน ช่อมเสริมให้กับนักเรียนที่มีปัญหาด้านการเรียน มีการรายงานผลการป้องกันช่วยเหลือ และแก้ไขปัญหานักเรียน ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ครูทุกคนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ครูมีการให้คำปรึกษาเบื้องต้นกับนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและใช้หลักจิตวิทยาช่วยในการให้คำปรึกษา

รัชพล เทียงดี (2563: 26) กล่าวว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนเป็นการดำเนินงาน ให้ความรู้ต่อประเด็นที่เป็นปัญหาของนักเรียนให้นักเรียนทราบกับปัญหาที่เกิดขึ้นในการที่จะป้องกัน ปัญหาของนักเรียน ต้องมีการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาของนักเรียน แก่ผู้ปกครองและตัวนักเรียน การวิเคราะห์สาเหตุปัญหาของนักเรียนที่มีพฤติกรรมอยู่ในกลุ่มมีปัญหา กำหนดวิธีการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียน ประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้อง มีการประเมินและติดตาม ผลการดำเนินงานการป้องกัน ช่วยเหลือและแก้ไขปัญห เป็นขั้นตอนหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้ มอบหมายให้ครูดำเนินการช่วยเหลือและแก้ไขปัญห ไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหา ของสังคม จะต้องเอาใจใส่ดูแลอย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือทั้งการป้องกันและการแก้ไขปัญห ให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนเท่าเทียมกันจะเป็นผลดีในการพัฒนาให้นักเรียนเติบโตเป็นบุคคล ที่มีคุณภาพของสังคม ดูแลให้ความเอาใจใส่อย่างใกล้ชิดและหาวิธีการช่วยเหลือ ทั้งการป้องกันและ แก้ไขปัญหา ตามกระบวนการและทฤษฎีการปฏิบัติการดูแล การป้องกันช่วยเหลือนักเรียนได้อย่าง เต็มความรู้ความสามารถให้มีศักยภาพที่สูงสุด

จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การป้องกันและแก้ไขปัญห หมายถึง การดูแลนักเรียนซึ่ง ครูประจำชั้นหรือครูที่ปรึกษาให้ความเอาใจใส่กับนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน การป้องกันและ การแก้ไขให้กับนักเรียน ครูจำเป็นต้องดำเนินการมี 2 ประการ คือ การให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการจัด กิจกรรมเพื่อป้องกัน และแก้ไขปัญห โดยไม่ปล่อยปละละเลยนักเรียนจนกลายเป็นปัญหาของสังคม

5) การส่งต่อนักเรียน

การส่งต่อนักเรียนเป็นขั้นตอนสุดท้ายของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งมีการกล่าวเกี่ยวกับการส่งต่อนักเรียนไว้ดังนี้

กัลยา พรหมรัตน์ (2559: 37) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง ขั้นตอนการส่งมอบ ภารกิจการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่อยู่ในกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีการประสานงาน ขอความร่วมมือกับหน่วยงาน และอำนวยความสะดวกในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปพบผู้เชี่ยวชาญ ภายนอก มีการจัดการประชุมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อระดมความคิดเห็นในการส่งต่อนักเรียนแต่ละกรณี วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียน และส่งต่อไปยังหน่วยงาน หรือผู้เชี่ยวชาญเฉพาะทางที่เกี่ยวข้อง ติดตาม ดูแลนักเรียนหลังได้รับการส่งต่อ และบันทึกการส่งต่อ และรายงานความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียน

นิษากรณ์ เหล่าเขตกิจ (2560: 4) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน ด้านการส่งต่อ วััวว่า เป็นการส่งนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือหรือช่วยเหลือแล้วนักเรียน มีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ให้กับผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ การส่งต่อภายในและการส่ง ต่อภายนอก

กรรมสพร ผ่องมาส (2561: 25) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นขั้นตอนการดำเนินการกับกลุ่มนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหารุนแรง ที่ครูไม่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้โดยลำพัง โดยการประสานงานกับผู้ปกครอง และมีการประสานงานทั้งหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอกสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจำเป็นจะต้องได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสามารถช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

จันทร์ฉาย ไทยรัตน์ (2561: 11) ได้นำเสนอถึงการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อ ไว้ว่า สถานศึกษามีการแยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่อได้อย่างรวดเร็ว มีการประสานกับครูที่จะช่วยเหลือนักเรียนภายใน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง มีการประสานงานกับบุคลากรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายนอกในการส่งต่อนักเรียน มีการบันทึกการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอก และมีการติดตามผลการส่งต่อนักเรียนของผู้เชี่ยวชาญภายนอกอย่างสม่ำเสมอ

รัชพล เทียงดี (2563: 27) กล่าวว่า การส่งต่อนักเรียนเป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรง

การส่งต่อนักเรียนเป็นขั้นตอนหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาได้มอบหมายให้ครูมีการส่งต่อนักเรียนภายในโรงเรียน เพื่อปรับพฤติกรรมที่ไม่รุนแรงให้ได้รับกลับมาอยู่ในกลุ่มปกติ และมีการประสานงานขอความร่วมมือกับหน่วยงาน และอำนวยความสะดวกในการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหารุนแรงไปพบผู้เชี่ยวชาญภายนอก เป็นการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา ประสานงานกับครูแนะแนว หรือครูฝ่ายปกครอง ในการส่งต่อสำหรับนักเรียนที่มีปัญหายากต่อการช่วยเหลือ และการส่งต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของนักเรียน หรือผู้เชี่ยวชาญกับปัญหาของนักเรียนโดยตรงติดตามดูแลนักเรียน หลังได้รับการส่งต่อ และบันทึกการส่งต่อ พร้อมรายงานความก้าวหน้าในการช่วยเหลือนักเรียนตามลำดับ

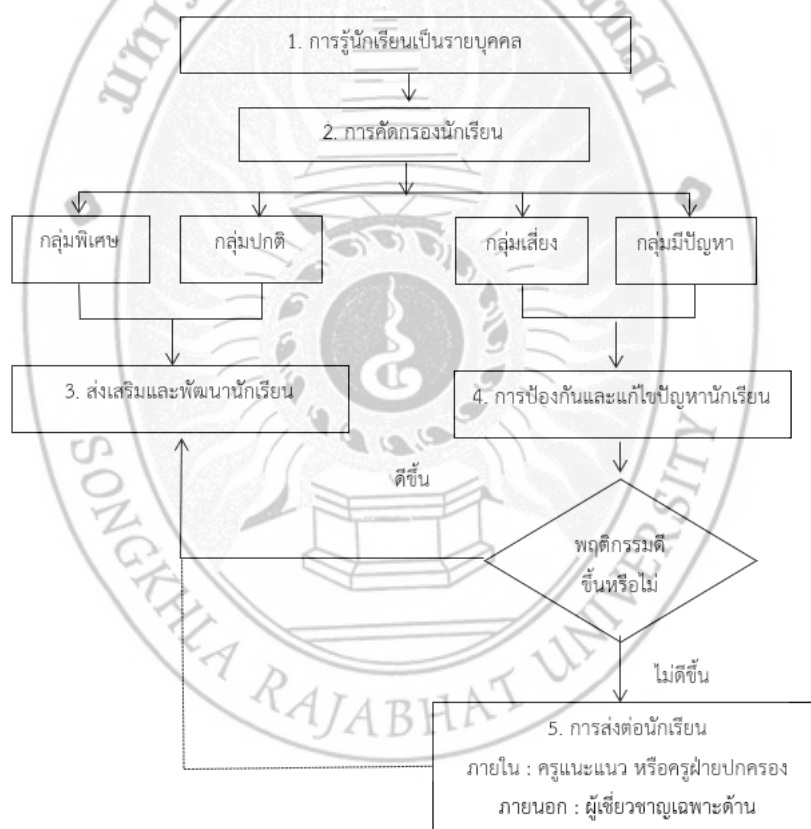
จากที่กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การส่งต่อนักเรียน หมายถึง กระบวนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลือและครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้นได้แก้ไขปัญหาดังกล่าวโดยวิธีการต่าง ๆ แล้ว แต่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้นจึงต้องดำเนินการส่งต่อ การดำเนินการส่งนักเรียนกลุ่มเสี่ยง กลุ่มที่มีปัญหาไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว การส่งแบ่งออกเป็น 2 แบบ คือ 1) การส่งต่อภายใน คือ การที่ครูดำเนินการส่งต่อนักเรียนที่สามารถให้การช่วยเหลือนักเรียนได้ เช่น ครูแนะแนว ครูพยาบาล ครูประจำวิชาหรือครูฝ่ายปกครอง 2) การส่งต่อภายนอก คือ ครูแนะแนวหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้ดำเนินการส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญภายนอก

จากการศึกษาเอกสารพบว่า ขอบข่ายการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นการจัดกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยมีวิธีการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิด พร้อมเอกสารหลักฐานการทำงานของครูที่ปรึกษา ในการประสานความร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับครูที่เกี่ยวข้องพร้อมบุคลากรภายนอก ครูไม่สามารถดำเนินการได้ทุกอย่าง อาจมีกรณีที่ปัญหายากแก่การแก้ไขหรือให้การช่วยเหลือแล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ฉะนั้นจะต้องมีการดำเนินการส่งต่อ เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างถูกต้องและรวดเร็ว โดยเฉพาะปัญหาที่เกินความสามารถที่แก้ไขไม่ได้ เช่น การติดยาเสพติด ปัญหาทางจิตใจ และอารมณ์ ปัญหาทางสังคมอย่างรุนแรง ปัญหาที่เกิดจากครอบครัวแตกแยก เป็นต้น ดังนั้นครูที่ดำเนินการจะต้องดำเนินการส่งต่อให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือผู้เชี่ยวชาญโดยเฉพาะด้านรับผิดชอบโดยตรงเพื่อดูแลช่วยเหลือและบำบัดต่อไป รวมทั้งการสนับสนุนส่งเสริมจากโรงเรียน

เพื่อให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ตรงตามวัตถุประสงค์ โดยมีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเชิงคุณภาพ มีโครงสร้างระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ชัดเจน ครุมีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และมีการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักเรียนได้รับการดูแลอย่างทั่วถึง และตรงตามสภาพปัญหานักเรียนอยู่ในโรงเรียน อย่างมีความสุข ประสบผลสำเร็จตามศักยภาพ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน คือ กระบวนการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ แล้วนักเรียนมีพฤติกรรมไม่ดีขึ้น ต้องดำเนินการส่งต่อผู้เชี่ยวชาญ เฉพาะด้าน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลืออย่างรวดเร็ว ถูกต้อง ถูกวิธี ถูกทาง และเกิดผลดีที่สุดต่อนักเรียน

กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (2563: 23) ได้สรุปตามภาพ 2 ดังนี้

ภาพ 2 กระบวนการและขั้นตอนของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563: 23.

บริบทสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

สภาพทั่วไปและสภาพการจัดการศึกษา

1. สถานที่ตั้ง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตั้งอยู่เลขที่ 193 หมู่ 12 ตำบลโคกหล่อ ถนนตรัง-ปะเหลียน อำเภอเมืองตรัง จังหวัดตรัง รหัสไปรษณีย์ 92000 โทรศัพท์. 075-572027-32 075-572066 โทรสาร. 075-291509 Website <http://www.trang1.go.th> E-mail : trang1@trang1.go.th

2. อำนาจหน้าที่และโครงสร้าง

ตามพระราชบัญญัติระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 3

1) อำนาจหน้าที่ในการบริหารและการจัดการศึกษา และการพัฒนาสาระของหลักสูตร การศึกษาให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) อำนาจหน้าที่ในการพัฒนางานด้านวิชาการและจัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาร่วมกับสถานศึกษา

3) รับผิดชอบในการพิจารณาแบ่งส่วนราชการภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด

ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์การแบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2546 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง การแบ่งส่วนราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พ.ศ. 2560

1) จัดทำ นโยบาย แผนพัฒนา และมาตรฐานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย มาตรฐานการศึกษา แผนการศึกษา แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน และความต้องการของท้องถิ่น

2) วิเคราะห์การจัดตั้งงบประมาณเงินอุดหนุนทั่วไปของสถานศึกษา และหน่วยงานในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งกำกับ ตรวจสอบ ติดตามการใช้จ่ายงบประมาณของหน่วยงานดังกล่าว

3) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

4) กำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผลสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและในเขตพื้นที่การศึกษา

5) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูลสารสนเทศด้านการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

6) ประสานการระดมทรัพยากรด้านต่าง ๆ รวมทั้งทรัพยากรบุคคล เพื่อส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา และพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

7) จัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา และประเมินผลสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

8) ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งบุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่น ที่จัดการศึกษารูปแบบที่หลากหลายในเขตพื้นที่การศึกษา

9) ดำเนินการและประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา

10) ประสาน ส่งเสริม การดำเนินการของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และคณะทำงาน ด้านการศึกษา

11) ประสานการปฏิบัติราชการทั่วไปกับองค์กรหรือหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12) ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ข้อมูลพื้นฐานทางการศึกษา

1. ข้อมูลจำนวนสถานศึกษาและนักเรียน

ตาราง 1 จำนวนโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำแนกตามระดับการจัดการศึกษา

ระดับที่จัดการศึกษา	จำนวนโรงเรียน
ระดับอนุบาล 1 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6	113
ระดับอนุบาล 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3	19
รวม	132

ตาราง 2 จำนวนโรงเรียน ห้องเรียน นักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	โรงเรียน	ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน			
				ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	รวม
1	เมือง	35	408	1,672	5,831	368	7,889
2	ปะเหลียน	37	325	821	3,363	207	4,391
3	ย่านตาขาว	33	318	1,089	3,412	72	4,573
4	นาโยง	17	183	765	2,107	284	3,156
5	หาดสำราญ	10	93	332	1,036	45	1,413
	รวม	132	1,327	4,679	15,749	994	21,422

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1, 2567: 10.

ตาราง 3 จำนวนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
จำแนกรายอำเภอ ปีการศึกษา 2567

ที่	อำเภอ	โรงเรียน	ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน			
				ก่อนประถม	ประถม	มัธยมต้น	รวม
1	เมือง	6	66	237	788	378	1,403
2	ปะเหลียน	5	61	145	715	225	1,085
3	ย่านตาขาว	3	33	68	173	58	299
4	นาโยง	4	50	185	626	283	1,094
5	หาดสำราญ	1	13	60	186	47	293
รวม		19	223	695	2,488	991	4,174

ตาราง 4 จำนวนโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
จำแนกรายอำเภอ ปีการศึกษา 2567

ที่	อำเภอ	โรงเรียน	นักเรียน	ห้องเรียน	จำนวนนักเรียน					
					0-20	21-40	41-60	61-80	81-100	101-120
1	เมือง	15	1,005	130	1	1	3	6	1	3
2	ปะเหลียน	21	1,649	190	0	0	7	3	5	6
3	ย่านตาขาว	22	1,546	174	1	2	6	3	8	2
4	นาโยง	5	442	44	0	0	1	1	1	2
5	หาดสำราญ	3	278	26	0	0	0	0	3	0
รวม		66	4,920	564	2	3	17	13	18	13

2. ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตาราง 5 จำนวนข้าราชการครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำแนกรายอำเภอ

ที่	อำเภอ	ตาม จ.18				ตามเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ.กำหนด			
		ผอ.รร.	รองผอ.รร.	ครู	รวม	ผอ.รร.	รองผอ.รร.	ครู	รวม
1	เมือง	35	8	407	450	35	8	418	461
2	ปะเหลียน	33	2	236	271	33	2	242	277
3	ย่านตาขาว	37	2	260	299	37	2	272	311
4	นาโยง	17	2	176	195	17	2	178	197
5	หาดสำราญ	10	0	78	88	10	0	87	97
รวม		132	14	1,157	1,303	132	14	1,197	1,343

คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา

ตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มาตรา 8 และ มาตรา 20 วรรคสี่ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงให้เขตพื้นที่การศึกษา มีคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 9 คน มีหน้าที่ดังนี้

- 1) ส่งเสริม สนับสนุน ให้มีการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานมากำหนดเป็นแนวทางในการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการบริหาร การดำเนินการของหน่วยงาน และสถานศึกษา ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
- 2) กำหนดแนวทางการศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหาร และการดำเนินการของหน่วยงาน และสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
- 3) พิจารณาแผนการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการศึกษา โดยมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของหน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา
- 4) ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศการบริหาร และการดำเนินการตามแผนที่กำหนด
- 5) รับทราบผลการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการบริหารและการดำเนินการตามแผนและให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- 6) ส่งเสริมให้มีการประสานงานกับคณะกรรมการอื่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ทิศทางการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้ศึกษากรอบยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาการศึกษาระดับกระทรวง สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัด และนโยบายสำคัญทุกระดับ รวมทั้งได้วิเคราะห์บริบทด้านจัดการศึกษาของพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision)

“องค์กรคุณธรรม มุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษา สู่สังคมอนาคตที่ยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission)

- 1) จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- 2) พัฒนาศักยภาพและคุณภาพผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามหลักสูตร ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน
- 3) พัฒนาศักยภาพผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นมืออาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม
- 4) สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง มีคุณภาพ มีมาตรฐาน

5) จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

6) พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โดยใช้หลักคุณธรรมและระบบเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอ ดังนี้

วิจัย อินทนาม (2556: 54) ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียนในอำเภอดาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับ ปัญหาจากมากไปน้อย ได้แก่ ท่านมีเวลาจำกัดในการจัดทำระเบียบสะสมของนักเรียนอย่างต่อเนื่องเป็นปัจจุบัน ท่านมีปัญหาในการประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและระดับความคิดเห็น ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการช่วยเหลือนักเรียนและท่านมีปัญหาในการรู้จักนักเรียนด้านความรู้ความสามารถทางการเรียน ตามลำดับ 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปน้อย ได้แก่ ท่านมีปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน ท่านมีปัญหาการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือ ท่านมีปัญหาการคัดกรองนักเรียนออกเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มช่วยเหลือและท่านมีปัญหาการคัดกรองนักเรียน โดยใช้ดุลยพินิจของท่านเอง ตามลำดับ 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ท่านจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้นักเรียนกลุ่มปกติทั่วไป ท่านมีปัญหาการจัดกิจกรรมพัฒนากลุ่มเสี่ยงให้เป็นกลุ่มปกติอย่างยั่งยืนและท่านมีปัญหาการดำเนินการจัดประชุมผู้ปกครองนักเรียนเพื่อรับทราบและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมนักเรียนในด้านต่าง ๆ ตามลำดับ 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาโดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปน้อย 3 ท่าน มีปัญหาในการติดตามดูแลช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยง/มีปัญหาอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ท่านมีปัญหาในการให้คำแนะนำเกี่ยวกับการปรับตัว และการวางตัวในสังคมแก่นักเรียนกลุ่มเสี่ยง และท่านมีปัญหาในการประสานงานกับผู้ปกครองนักเรียน เพื่อแก้ปัญหาของนักเรียนด้านการเรียน ตามลำดับ 5) การส่งต่อนักเรียน โดยรวมและรายชื่ออยู่ในระดับน้อย โดยเรียงลำดับปัญหาจากมากไปน้อย ได้แก่ ท่านมีปัญหาทักษะในการส่งต่อฝ่ายปกครอง เพื่อแก้ปัญหานักเรียน ท่านมีปัญหาเรื่องเวลาไม่เพียงพอเพื่อที่จะแก้ปัญหานักเรียนที่ได้รับการส่งต่อ และท่านมีข้อมูลนักเรียนไม่ชัดเจนเกี่ยวข้องกับการช่วยเหลือ และวิธีการช่วยเหลือก่อนการส่งต่อ

กุลชญา กมลคณวุฒิ (2556: 70) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอปอทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอปอทอง โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา และด้านการส่งต่อนักเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การจัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านนักเรียน รองลงมา คือ การจัดระเบียบสะสมนักเรียนเป็นรายบุคคล และการบันทึกและรายงานผลการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลตามลำดับ 2) ด้านการคัดกรองนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวางแผนการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ การประชุมครูเพื่อกำหนดเกณฑ์การคัดกรองนักเรียนและการบันทึกและรายงานผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การวางแผนการจัดกิจกรรมโฮมรูม รองลงมา คือ การวางแผนการจัดประชุมผู้ปกครองประจำชั้นเรียนและการศึกษาความต้องการของนักเรียน เพื่อจัดกิจกรรมการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ตามลำดับ 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา นักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การประชุมและการวางแผนการป้องกันและแก้ไขปัญหา รองลงมา คือ การบันทึกการช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาและการให้คำปรึกษาเบื้องต้น และการบันทึกที่เป็นลายลักษณ์อักษรตามลำดับ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ การบันทึกการส่งต่อนักเรียน รองลงมา คือ การส่งต่อนักเรียนภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและการสรุปผลการต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามลำดับ

นิษานานี วาบา (2556: 14) ได้ศึกษาปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ การปฏิบัติงาน รวมทั้งรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามวุฒิทางการศึกษาพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือต่ำกว่าปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี มีระดับปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกันและอยู่ในระดับมาก 3) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์การปฏิบัติงานพบว่า ครูที่มีประสบการณ์การปฏิบัติงานด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่างกัน มีระดับปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และอยู่ในระดับมาก และ

4) ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษา ตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 จำแนกเป็นรายด้าน คือ 1) ด้าน การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ปัญหาคือ ครูไม่สามารถไปเยี่ยมบ้านนักเรียนที่ห่างไกลจากโรงเรียน เนื่องจากปัญหาความไม่สงบ ข้อเสนอแนะ คือ ครูควรสังเกตนักเรียนถึงพฤติกรรมของนักเรียนหากมี พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมก็ควรหารือระหว่างครูกับผู้ปกครอง 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ปัญหาคือ ครูไม่มีความรู้ความเข้าใจและขั้นตอนวิธีการคัดกรองนักเรียน ข้อเสนอแนะ คือ ควรให้ต้นสังกัดจัดอบรม เชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับหลักเกณฑ์วิธีการในการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ปัญหาคือ กิจกรรมส่งเสริมไม่มีความหลากหลาย ข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้มากกว่านี้ และให้มีเกียรติบัตรหรือรางวัลแก่นักเรียนที่มีความประพฤติดี มีกิริยามารยาทเรียบร้อยเป็นตัวอย่าง ที่ดีและคนอื่น 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ปัญหาคือ ครูมีภาระงานรับผิดชอบมาก เวลาน้อย และจำกัด จึงทำให้การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหามิได้ผลเท่าที่ควร ข้อเสนอแนะ คือ จัดให้มีการอบรมครูที่ปรึกษาในเรื่องการป้องกันและแก้ไขปัญหเป็นระยะ ๆ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน ปัญหาคือ ขาดการประสานงานที่ดีระหว่างโรงเรียนกับหน่วยงานส่งต่อภายนอก ข้อเสนอแนะคือ เมื่อทางโรงเรียน ส่งต่อแล้วควรมีการดำเนินการติดตามผล และหมั่นติดตามความคืบหน้าอย่างต่อเนื่อง

วิทยา ชุมหล่อ (2557: 31) ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการดำเนินงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับน้อย 2) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อระบบการจัดการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน ขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 3.1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียน ควรมีการวางแผนงานหรือมีโครงการเกี่ยวกับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการรู้จัก นักเรียนเป็นรายบุคคลควรทำงานเป็นทีมและมีการประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อ การดำเนินงาน มีเครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้ผู้ปกครองควรมี ส่วนร่วมในการประชุมวางแผน ควรจัดเก็บข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบและเป็นความลับ มีการติดตาม ประเมินผลและนำผลจากการติดตามประเมินผลมาพัฒนา ปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น 3.2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โรงเรียนควรมีการวางแผนหรือมีโครงการเกี่ยวกับ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการคัดกรองนักเรียน กำหนดเกณฑ์การคัดกรองเพื่อ จัดกลุ่มนักเรียนร่วมกันให้ครูประจำชั้นช่วยในการคัดกรอง มีการพัฒนาให้ครูหรือบุคลากรมีความรู้ เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือในการคัดกรองนักเรียน มีการจัดเก็บข้อมูลการแบ่งกลุ่มนักเรียนไว้เป็นความลับ กำหนดให้มีการติดตาม และประเมินผลการคัดกรองนักเรียน แล้วนำผลการคัดกรองมาสรุปอย่างเป็น ระบบและมีการดูแลติดตามอย่างต่อเนื่อง 3.3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนโรงเรียน ควรมีการทำคำสั่งแต่งตั้ง หรือมอบหมายงานที่ชัดเจนให้กับครู เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้อง กำหนดปฏิทินการดำเนินงานส่งเสริม นักเรียนที่ชัดเจน มีการสำรวจความต้องการของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมนักเรียน จัดโครงการ หรือกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนที่หลากหลายตามความสนใจหรือความถนัดของผู้เรียน ติดตามประเมินผล

กิจกรรม ส่งเสริมนักเรียนอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงหรือพัฒนา การดำเนินการกิจกรรมส่งเสริมนักเรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น 3.4) ด้านการป้องกันและแก้ไข โรงเรียนควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อการแก้ไขปัญหาและวางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น ครูประจำชั้น หรือครูทุกคนควรช่วยกันสอดส่องดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอย่างใกล้ชิด มีการจัดเก็บข้อมูลนักเรียน ที่ได้รับการช่วยเหลืออย่างเป็นระบบและเป็นความลับ และมีการติดตามประเมินผล การป้องกันและ การแก้ไขปัญหาให้นักเรียนกลุ่มปกติและกลุ่มเสี่ยง และนำผลจากการป้องกันและการแก้ไขปัญหามาใช้ ในการปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มนักเรียนมากยิ่งขึ้น 3.5) ด้านการส่งต่อ โรงเรียนมีการวางแผนงาน หรือมีโครงการเกี่ยวกับการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อที่ชัดเจน กำหนด แนวทางในการส่งต่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั้งโรงเรียน มีการจัดทำข้อมูลที่เป็นในการส่งต่อนักเรียน มีการจัดทำบันทึกการส่งต่อนักเรียนทุกครั้งอย่างเป็นปัจจุบัน มีการประชุมสรุปผลการดำเนินงานส่งต่อ นักเรียน และมีการนำผลจากการติดตาม ประเมินผลมาปรับปรุงพัฒนาแนวทางในการส่งต่อนักเรียน ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วรรณภา เย็นมนัส (2557: 111) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียน มัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า 1) การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อ ในภาพรวมมีการปฏิบัติทั้ง 5 ด้าน ในระดับมาก 2) การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาโรงเรียน มัธยม จากการคัดกรองตัวแปรที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนมัธยมโดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) พบว่า ตัวแปรที่สามารถกำหนดความแปรปรวนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 มี 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง 2) ด้านการทำงานเป็นทีม 3) ด้าน การนิเทศ ติดตามและประเมินผล เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีอิทธิพลมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) ด้านภาวะ ผู้นำทางการเปลี่ยนแปลง ($Beta = .458$) และ 2) ด้านการนิเทศ ติดตามและประเมินผล ($Beta = .243$) และด้านการทำงานเป็นทีม ($Beta = .192$) โดยตัวแปรทั้ง 3 ตัว สามารถร่วมกันกำหนดความแปรปรวน ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้ประมาณร้อยละ 69 ($R^2 = .694$) ในภาพรวมทุกด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีคะแนนปฏิบัติสูงสุด ได้แก่ การคัดกรองนักเรียน รองลงมา ได้แก่ การรู้จักนักเรียนรายบุคคล ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ การส่งต่อ

บุญทรัพย์ นามเกษม (2557: 127) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 1-7 พบว่า ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การส่งต่อ รองลงมา ได้แก่ การป้องกัน และแก้ไขปัญหา การส่งเสริมนักเรียน การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล และการคัดกรองนักเรียน ซึ่งปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 ด้าน

ดังนี้ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล โดยภาพรวม มีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณการศึกษา พฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคลด้านต่าง ๆ ไม่เพียงพอ รองลงมา คือ วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาพฤติกรรมนักเรียนไม่มีความหลากหลาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ โรงเรียนขาดการส่งเสริมสนับสนุนการจัดทำข้อมูลเบื้องต้นของนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวม มีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การคัดกรองนักเรียนไม่ได้พิจารณาจากข้อมูลหลาย ๆ ด้าน รองลงมา คือ ผลการคัดกรองนักเรียนไม่นำไปใช้ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนต่อไปได้ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การกำหนดแนวทางและผู้รับผิดชอบการคัดกรองนักเรียนไม่ชัดเจน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ งบประมาณในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่เพียงพอ รองลงมา คือ โรงเรียนไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองในการประชุมหาแนวทางส่งเสริมสนับสนุนและการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะการดำรงชีวิตไม่มีความหลากหลาย ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คณะครูและบุคลากรในโรงเรียนไม่มีส่วนในการวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อการจัดการและส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญห ปัญหาโดยภาพรวมมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เวลาในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามีไม่เพียงพอ รองลงมา คือ การติดตามการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนของครูที่ปรึกษาไม่ต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียนไม่สอดคล้องกับลักษณะปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมมีปัญหาในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งต่อไปยังผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเพื่อให้ปัญหาของนักเรียนได้รับการช่วยเหลือไม่ถูกทางและล่าช้า รองลงมา คือ กระบวนการดำเนินการส่งต่อไม่เป็นระบบ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ขาดความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ

ศิริลักษณ์ โสมรักษ์ (2557: 7) ศึกษาปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในอำเภอปทุมราชวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในอำเภอปทุมราชวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอำนาจเจริญ อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน และ 2) ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

รุจิวัฒน์ วีระคำ (2558: 26) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยรวมและรายด้านทั้ง 5 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณา

เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการส่งต่อ ตามลำดับ สำหรับปัญหาสำคัญที่พบ คือ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่เป็นไปตามแผนงาน/โครงการ ที่กำหนดไว้ ครูมีข้อมูลนักเรียนไม่ครบถ้วน ไม่ตรงตามสภาพความเป็นจริง โรงเรียนขาดการส่งเสริม พัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ เป็นรูปธรรม ขาดการติดตาม ขาดการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน อย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แนวทางการแก้ไขปัญหามีได้แก่ โรงเรียนควรดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามแผนงาน/โครงการที่กำหนดไว้ ครูมีข้อมูลนักเรียนครบถ้วน ตรงตาม สภาพความเป็นจริง ควรส่งเสริม พัฒนานักเรียนอย่างเป็นระบบ มีการติดตามตรวจสอบ การป้องกัน และแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างต่อเนื่อง ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานภายนอก ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

จำเริญ นาโคไร และเบญจวรรณ กิสุขพันธ์ (2559: 43) ศึกษาการบริหารระบบดูแล ช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา และเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จำแนกตามความคิดเห็นของครู ใช้วิธีการวิจัย เชิงสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครู จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน สถิติทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธี เชฟเฟ ผลการวิจัย พบว่า 1) สถานภาพส่วนบุคคลของครูส่วนใหญ่เป็นหญิง ร้อยละ 74.24 อายุมากกว่า 55 ปี ร้อยละ 36.36 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 68.18 ตำแหน่งครูที่ปรึกษา ร้อยละ 81.82 และประสบการณ์ในตำแหน่งมากกว่า 8 ปี ร้อยละ 63.64 2) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ในภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยมีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการเตรียมและการวางแผนดำเนินงาน เป็นอันดับ ที่หนึ่ง รองลงมา คือ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการประเมินผล และด้านการนิเทศ กำกับ ติดตาม ตามลำดับ 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ครูที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนครูที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ในตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนเบญจมราชาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ไม่แตกต่างกัน

ปริญญารัตนะ (2559: 19) ได้ศึกษาสภาพปัญหาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทวีธาภิเศกบางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 2) ศึกษาปัญหาการดำเนินงาน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 ใน 5 ด้าน คือ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน 4) ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไข 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครู จำนวน 46 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับและแบบตรวจสอบรายการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า ด้านสภาพของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทิวธิวกะปิเตก บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลางเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ผลการวิจัย พบว่า ด้านปัญหาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนทิวธิวกะปิเตก บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการป้องกันช่วยเหลือและแก้ไขปัญหา ส่วนด้านการส่งต่อนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด

ปัทมรา โพธิ์อ่อง (2559: 32) ศึกษาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาสภาพและแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 42 ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็ก อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้านตามลำดับดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาและด้านการส่งต่อนักเรียน 2) แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ได้แก่ จัดประชุมชี้แจง หรือประชาสัมพันธ์หาช่องทางการสื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครอง จัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินงาน จัดทำคู่มือ มีการจัดประชุมครูนักเรียน และผู้ปกครอง จัดให้มีกิจกรรมชุมนุมตามความถนัดและความสามารถ จัดอบรมเชิงปฏิบัติการให้กับครูที่ปรึกษา พัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้

ปรมาภรณ์ สนธิ (2560: 48) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี และ 2) หาแนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูประจำชั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี จำนวน 273 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การดำเนินการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมา ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด และ 2) แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลด้านความสามารถพิเศษของนักเรียนอย่างเป็น

ระบบ ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลของนักเรียนที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน พบว่า มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้สอดคล้องต่อนโยบายสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา พบว่า สถานศึกษามีการช่วยเหลือดูแลนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหาอย่างใกล้ชิด และด้านการส่งต่อนักเรียน พบว่า นักเรียนที่ส่งต่อได้รับการช่วยเหลือที่ถูกต้องและรวดเร็ว

วุฒิพงษ์ พันทิวา (2561: 41) ศึกษา ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา เปรียบเทียบ สภาพ และปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 2,185 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารโรงเรียน ผู้รับผิดชอบงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และครูที่ปรึกษา/ครูประจำชั้น ปีการศึกษา 2561 จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีสภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .44 - .83 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .98 และปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียน มีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .56 - .96 มีความเชื่อมั่น เท่ากับ .99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานทดสอบสมมติฐาน โดยใช้การวิเคราะห์ One-Way ANOVA และ t-test ชนิด independent Samples ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 อยู่ในระดับมาก 2) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 อยู่ในระดับน้อย 3) สภาพการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและจำนวนบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและจังหวัดที่เป็นที่ตั้ง โดยรวมไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 จำแนกตามขนาดโรงเรียนและจำนวนบุคลากรในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน จังหวัดที่เป็นที่ตั้ง และระยะทางจากโรงเรียนถึงสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัด โดยรวมไม่แตกต่างกัน 5) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 นำเสนอ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการโดยกำหนดนโยบาย จัดทำแผนการดำเนินงานหรือปฏิทิน จัดกิจกรรมโฮมรูม การเยี่ยมบ้านนักเรียน 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน ดำเนินการโดยแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่ม 4 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา และกลุ่มพิเศษ สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครอง 3) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ดำเนินการโดยสร้างความร่วมมือจากบุคลากรและทุกคนที่เกี่ยวข้อง และ 4) ด้าน

การส่งต่อนักเรียน ดำเนินการโดยการส่งต่อภายใน โดยครูที่ปรึกษาประสานครูฝ่ายปกครองและครูแนะแนว การส่งต่อนักเรียนภายนอกการศึกษา สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเกินกว่าความสามารถของครูจะพัฒนาได้

สุภัทสร สุริยะ (2562: 25) ได้ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครูสังกัดในโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ การวิเคราะห์ความแปรปรวน (ANOVA) ผลการวิจัย พบว่า 1) การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านที่มากที่สุด คือ ด้านการคัดกรองนักเรียน รองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเด็ก ด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน และด้านที่มีข้อเสนอน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน 2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครู ตามขนาดของโรงเรียนต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง พบว่าไม่แตกต่าง

รัชพล เทียงดี (2563: 38) การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพและขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำนวน 351 คน โดยใช้ตารางเทียบกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.33-0.67 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) การเปรียบเทียบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวางแผนพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้มีประสิทธิภาพ โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่ผู้บริหาร เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน จัดให้มีระบบการดูแลติดตามนักเรียน การตรวจเยี่ยมบ้านนักเรียนเป็นประจำ การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นรายบุคคล รวมทั้งการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียนอย่างต่อเนื่อง

วรุณี สุขเสวก (2563: 52) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิต นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษา และระดับการพัฒนาคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษากับคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ 3) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ การวิจัยครั้งนี้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง คือผู้บริหารและครู จำนวน 234 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) จำนวน 81 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งต่อมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหาและด้านการส่งเสริมนักเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2) ระดับคุณภาพชีวิต นักเรียน นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านจิตใจและด้านร่างกายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านที่อยู่ อาศัยและความปลอดภัยและด้านการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 3) การบริหารระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษามีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตนักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์ทั้งหมด 7 ด้าน สามารถร่วมกันพยากรณ์ตัวแปรเกณฑ์ได้ จำนวน 5 ด้าน คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไข ปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยมีประสิทธิภาพในการพยากรณ์เท่ากับร้อยละ 30.00 โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำนิ้ง รุ่งเรือง (2563: 46) ได้ศึกษาการพัฒนาแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไสไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไสไทย องค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย จังหวัดกระบี่ ในปัจจุบันเพื่อสร้างและประเมินรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไสไทย โดยผู้ศึกษาดำเนินการเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิจัย (Research: R1) เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐาน (Analysis: A) สภาพปัญหาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนา (Development: D1) ออกแบบและพัฒนา (Design and Development) ศึกษาแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจากโรงเรียนต้นแบบ ขั้นตอนที่ 3 การวิจัย (Research: R2) สร้างและตรวจสอบรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และขั้นตอนที่ 4 การพัฒนา (Development: D2) ทดลองใช้และประเมินผล (Evaluation: E) รูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ปรับปรุงรูปแบบให้มีความสมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไสไทย องค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย จังหวัดกระบี่ อยู่ในระดับมาก 2) การพัฒนารูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน

บ้านไสไทย องค์การบริหารส่วนตำบลไสไทย จังหวัดกระบี่ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ ด้านการจัดโครงสร้างและกระจายอำนาจ ด้านการวางแผน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการประสานงาน ด้านการตัดสินใจ ด้านการสร้างแรงจูงใจ และด้านการติดตามและประเมินผล 3) การประเมินความเหมาะสมความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติความถูกต้องและความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า ด้านความเป็นไปได้และด้านความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมาก

มนธิชา ทองหัตถา (2564: 39) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาแอปพลิเคชันที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ของครูและ 2) ศึกษาปัญหาที่ครูพบในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพั่น จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 17 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม วิธีการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) แอปพลิเคชันที่ครูนิยมใช้ในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์มากที่สุด คือ แอปพลิเคชันไลน์ (Line) คิดเป็นร้อยละ 88.23 และ Google Meet น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 23.53 และ 2) ปัญหาที่ครูพบในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์คือ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ ถูกพบมากที่สุด ปัญหาทางด้านการเงิน ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบตนเองของนักเรียน นอกจากนั้นปัญหาด้านครอบครัวยังทำให้นักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้าน

เมธาสีธี ธัญรัตนศรีสกุลและคณะ (2564: 30) ได้ศึกษาการปรับตัวภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และ 2) เปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียน จำแนกตามที่อยู่อาศัยและระยะเวลาที่ทำการศึกษาในโรงเรียน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ประกอบด้วย 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ จำนวน 297 คน ได้มาจากการสุ่มแบบชั้นภูมิ และ 2) ผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 14 คน ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ของโรงเรียนราชินีบูรณะ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีแบบอิสระต่อกัน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) การปรับตัวของนักเรียนพบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านสังคมอยู่ในอันดับหนึ่ง รองลงมาได้แก่ ด้านอารมณ์ ด้านการเรียน และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม ตามลำดับ ทั้งนี้ จากการสัมภาษณ์พบว่านักเรียนมีการปรับตัวในด้านการเรียนโดยพยายามจัดหาอุปกรณ์ทางเทคโนโลยีและสิ่งสนับสนุนที่เอื้อต่อการเข้าเรียนออนไลน์ โดยเฉพาะด้านสัญญาณอินเทอร์เน็ต ด้านสังคม นักเรียนรับรู้มาตรการในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และปฏิบัติตามโดยตลอด จึงสามารถปรับตัวได้โดยไม่รู้สึกว่าเป็นอุปสรรคต่อการมาโรงเรียน ด้านอารมณ์ นักเรียนเข้าใจ ความยากลำบากทั้งของครูและเพื่อนนักเรียน จึงแสดงออกด้วยความเห็นอกเห็นใจและช่วยเหลือกันในการเรียนทั้งแบบออนไลน์และออนไซต์ และสามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้เป็นอย่างดีแม้เกิดอุปสรรคต่าง ๆ ใน

การดำเนินชีวิต และด้านการเข้าร่วมกิจกรรม นักเรียนเห็นว่าการร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นโอกาส ที่จะได้เรียนรู้การเข้าร่วมกิจกรรมในวิถีใหม่ 2) การปรับตัวของนักเรียนจำแนกตามที่อยู่อาศัย และระยะเวลาที่ทำการศึกษาในโรงเรียนไม่ต่างกันทั้งในภาพรวมและรายด้าน

2. งานวิจัยต่างประเทศ

Douglas, 2016 (อ้างถึงใน ญัฐพล หัสณี, 2565: 34) ได้ศึกษาการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีความต้องการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ให้มีรูปแบบทางเลือกที่จะต้องการได้รับการสนับสนุนเพื่อให้มีความเข้าใจที่ดีขึ้น มีการพัฒนาโปรแกรมการศึกษาเป็นรายบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความผิดปกติทางอารมณ์หรือพฤติกรรม มีการประสานงานไปยังผู้เกี่ยวข้อง เมื่อนักเรียนเข้าสู่ช่วงวัยที่เหมาะสม จะต้องได้รับความร่วมมือจากครอบครัวเพื่อให้การสนับสนุนพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงทางบวก การเตรียมความพร้อมของนักเรียน การวางแผนการศึกษาที่ดี จะทำให้นักเรียนมีการพัฒนาพฤติกรรม มีการปรับปรุงพฤติกรรมของตนเองไปในทางที่ดีขึ้น ครอบครัว ชุมชนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก นักเรียนควรได้รับการศึกษาและบริการทางสังคมเพื่อให้พวกเขามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น

Gunderson, 2017 (อ้างถึงใน ญัฐพล หัสณี, 2565: 34) ได้ศึกษาการใช้การประชุมสร้างสรรค์ในโรงเรียนซึ่งเรียกชื่อเฉพาะว่าการประชุมกลุ่มครอบครัวในการศึกษาแก้ปัญหาเด็กนักเรียนหนีเรียน โดยให้ผู้ปกครองที่มีลูกหลานหนีเรียนได้เข้าร่วมประชุม ปรึกษาหารือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกลุ่มครอบครัวประกอบด้วย กลุ่มเสี่ยงต่ำ กลุ่มเสี่ยงปานกลางและกลุ่มเสี่ยงสูง โดยกลุ่มเสี่ยงต่ำเป็นกลุ่มนักเรียนที่เคยได้รับการลงโทษจากทางโรงเรียนบ้าง และกลุ่มเสี่ยงสูงนักเรียนเคยได้รับการลงโทษจากโรงเรียนอย่างรุนแรง ในการประชุมผู้ปกครองนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม การประชุมมีลักษณะกันเอง ยอมรับฟังซึ่งกันและกัน ทุกคนมีสิทธิแสดงความคิดเห็นในการเสนอแนวทางแก้ไขปัญหานักเรียนหนีเรียนของนักเรียน ผู้ปกครองได้ร่วมพลังที่จะสร้างสรรค์ครอบครัว และได้ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน โรงเรียนได้ให้โอกาสครอบครัวต่าง ๆ เสนอแนวคิดที่เป็นประโยชน์อันจะทำไปสู่ข้อสรุป เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติของทางโรงเรียนต่อไป กระบวนการประชุมผู้ปกครองซึ่งเป็นกระบวนการที่เรียบง่าย ผลการดำเนินการเป็นพลวัตร มีผลทางบวกต่อนักเรียนครอบครัวและทางโรงเรียนยังมีผลสำคัญต่อการมาโรงเรียนของนักเรียน ซึ่งวิธีแก้ปัญหาดังกล่าวมีประสิทธิภาพดีกว่ารูปแบบการแก้ปัญหาหนีเรียนในปัจจุบัน

Johnson, 2017 (อ้างถึงใน ญัฐพล หัสณี, 2565: 34) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิผลในโรงเรียน พบว่า แผนการแนะแนวในปัจจุบันควรได้รับการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ นอกจากนั้นการสำรวจประสิทธิผลของแผนงานของโรงเรียนสามารถนำมาใช้ได้กับฝ่ายกิจกรรมนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษาที่แสวงหาแผนงานให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพที่มุ่งให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าของนักเรียน

Jackson, 2018 (อ้างถึงใน ญัฐพล หัสณี, 2565: 34) ได้ศึกษาผลกระทบของการจัดกลุ่มที่ปรึกษาปัญหาพฤติกรรมด้านเขาวนปัญญา โดยเน้นเทคนิคการควบคุมตนเอง ซึ่งมีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรมนี้มีผลกระทบในด้านบวกที่มีผลต่อพฤติกรรมในชั้นเรียนและประสิทธิภาพในตนเองโดยมีข้อเสนอแนะควรปฏิบัติงานกับนักเรียนที่มีพฤติกรรมในชั้นเรียนแบบแปลกแยกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยใช้วิธีการปฏิบัติอย่างจริงจังกับนักเรียนเหล่านี้ ผู้แนะแนวต้องมีความสามารถในการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาพฤติกรรมมากขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในโรงเรียนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งและถือเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของผู้บริหารที่จะส่งเสริม สนับสนุนและสร้างความร่วมแรง ร่วมใจ ระหว่างนักเรียน ครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพราะการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาจะทำให้นักเรียนสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีซึ่งย่อมส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนและส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. แบบแผนการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
5. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 132 โรงเรียน ประกอบด้วยครู จำนวน 1,801 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1, 2567)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตาม ตารางสำเร็จรูปกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ซึ่งเป็นข้าราชการครูทั้งหมด ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก (Simple Random Sampling) ให้ครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากข้าราชการครู โดยวิธีการสุ่มแบบอย่างง่ายโดยวิธีจับฉลาก

2.2 ทำการสุ่มอย่างโดยวิธีการจับฉลากรายชื่อโรงเรียนจากชื่อโรงเรียนที่จัดทำไว้ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ

2.3 สุ่มข้าราชการครูผู้สอน โดยวิธีการสุ่มอย่างง่ายจากแต่ละโรงเรียนที่สุ่มได้จากข้อที่ 2 ตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ จนได้จำนวนครบตามจำนวนที่กำหนดไว้

2.4 กลุ่มตัวอย่างที่ได้ทั้งหมด จำนวน 317 คน ได้แก่ ข้าราชการครู จำนวน 317 คน มีรายละเอียดตามตาราง 6

ตาราง 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามขนาดสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1

ขนาดสถานศึกษา	จำนวนสถานศึกษา	จำนวนประชากร	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
ขนาดเล็ก	73	599	105
ขนาดกลาง	56	975	172
ขนาดใหญ่	3	227	40
รวม	132	1,801	317

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

แบบแผนการวิจัย

รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีขั้นตอน ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. กำหนดปัญหาที่จะดำเนินการวิจัย
2. กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัย
3. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (ทฤษฎี เอกสาร งานวิจัย)
4. กำหนดกรอบแนวคิดและตั้งสมมติฐาน นิยามศัพท์
5. กำหนดระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้
 - 5.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 5.2 สร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 5.3 การรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. รายงานผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังตาราง 7

ตาราง 7 แบบแผนการวิจัย

ลำดับที่	วัตถุประสงค์การวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง	เครื่องมือ	การวิเคราะห์ข้อมูล
1	เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1	ข้าราชการครู จำนวน 317 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
2	เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะ	ข้าราชการครู จำนวน 317 คน	แบบสอบถาม	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน
3	บริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1	ข้าราชการครู จำนวน 317 คน	แบบสอบถาม	T-test F-test

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสำรวจความคิดเห็นของข้าราชการครูผู้สอนที่ปฏิบัติหน้าที่ภายในสถานศึกษา เกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้จัดทำขึ้นจากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และวิจัยเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และนิยามศัพท์เฉพาะโดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ ประกอบด้วย ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert 's Scale) แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล
2. การคัดกรองนักเรียน
3. การส่งเสริมนักเรียน
4. การป้องกันและแก้ปัญหา
5. การส่งต่อ

เกณฑ์การให้คะแนนของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีค่าน้ำหนัก 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์ดังนี้

- 5 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ใช้ในการแปลความหมายจากค่าเฉลี่ย ได้แบ่งตามแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (ม.ม.ป.) โดยใช้แบบอันตรภาคชั้น แบ่งผลค่าเฉลี่ยเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1.00-1.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
4.51-5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร ค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี หลักการ จากเอกสารทางวิชาการ และสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ รวมทั้งผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามากำหนดกรอบแนวคิดเบื้องต้นเพื่อกำหนดขอบเขตการศึกษาและเครื่องมือในการวิจัย แล้วนำผลการศึกษามาสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 แบ่งออกเป็น 5 ขั้นตอน ได้แก่

1.1.1 การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.1.2 การคัดกรองนักเรียน

1.1.3 การส่งเสริมนักเรียน

1.1.4 การป้องกันและแก้ปัญหา

1.1.5 การส่งต่อ

1.2 ศึกษาเอกสารคู่มือตำราวิชาการเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Scale)

1.3 สร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ชนิดแบบตรวจสอบรายการและแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert's Scale)

2. การหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

2.1 นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาแก้ไขด้านความครอบคลุมเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมในการใช้ภาษาและดำเนินการแก้ไขตามคำแนะนำก่อนเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ

2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จสมบูรณ์แล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหาร การศึกษา จำนวน 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดและการประเมินผล จำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ด้วยการตรวจสอบหาค่าความสอดคล้องและหาค่าความเชื่อมั่นเพื่อวัดความสอดคล้องภายในโดยประเมินแบบสอบถามว่าข้อคำถามแต่ละข้อ สามารถวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์หรือไม่ โดยให้คะแนนตามเกณฑ์ เพื่อตรวจสอบคุณภาพในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหาด้วยวิธีการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ นำผลมาวิเคราะห์รายข้อเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Congruence) ดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	0	เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ
ให้คะแนน	-1	เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรงตามนิยามศัพท์เฉพาะ

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถาม โดยพิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้อง ดัชนีความสอดคล้อง 1.00 ทุกข้อ ดังภาคผนวก ง

2.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try-out) กับข้าราชการครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.4 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจให้คะแนน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach alpha coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์ค่าความเชื่อมั่นที่มีค่าตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .955 ดังภาคผนวก ง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ไปขออนุญาตการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 เพื่อเก็บข้อมูลกลุ่มผู้ให้ข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างและขอรับคืน โดยขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ธุรการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. เมื่อได้แบบสอบถามคืนแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม แล้วดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลตามขั้นตอนการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีการวิจัยทางสถิติ โดยวิเคราะห์ด้วยคอมพิวเตอร์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อวิเคราะห์หาค่า ดังนี้

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างทำการวิเคราะห์โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยวิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

1.3 วิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของความเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามตัวแปร ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ทำการหาค่าการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) เพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ค่าที (t-test Independent) และความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) หลังจากพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

1.4 แบบสอบถามตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ทั้ง 5 ขั้นตอน ดังนี้ การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหาและการส่งต่อ

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2.1 สถิติที่ใช้ในการบรรยายข้อมูลพื้นฐาน

- 2.1.1 ค่าความถี่ (Frequency)
- 2.1.2 ค่าร้อยละ (Percentage)
- 2.1.3 ค่าเฉลี่ย (Mean)
- 2.1.4 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2.2 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

- 2.2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามใช้ค่า IOC (IOC: Index of Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545: 61-67 อ้างถึงใน สุวจิย์ คันธมาศ, 2563: 33)
- 2.2.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient) (ทรงศักดิ์ ภูสีอ่อน, 2561: 72-73)

2.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

- 2.3.1 T-test
- 2.3.2 ค่า F-test สำหรับวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
- 2.3.3 ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบความแตกต่าง ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของ เชฟเฟ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ซึ่งผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานแบบเอฟ (F-test)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
SS	แทน	ผลรวมคะแนนเบี่ยงเบนกำลังสอง
Sig	แทน	ค่าความน่าจะเป็นของนัยสำคัญทางสถิติ
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ภาพรวมและรายข้อ

2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติ t-test จำแนกตามระดับการศึกษา ประสิทธิภาพทำงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้ สถิติ One-way ANOVA (F-test) กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการทดสอบรายคู่ ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe')

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยการวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสิทธิภาพทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งจากการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 317 ฉบับ ได้รับแบบถามกลับคืน จำนวน 317 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ปรากฏผลดังตาราง 8

ตาราง 8 จำนวนและร้อยละของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	221	69.70
สูงกว่าปริญญาตรี	96	30.30
รวม	317	100.00
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	83	26.20
5 – 10 ปี	111	35.00
มากกว่า 10 ปี	123	38.80
รวม	317	100.00
ขนาดสถานศึกษา		
ขนาดเล็ก	105	33.10
ขนาดกลาง	172	54.30
ขนาดใหญ่	40	12.60
รวม	317	100.00

จากตาราง 8 พบว่าทั่วไปของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำนวน 317 คน จำแนกตาม ระดับการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 221 คน คิดเป็น ร้อยละ 69.70 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 30.30 ตามลำดับ

จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ส่วนใหญ่เป็นครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 รองลงมา คือ ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5-10 ปี จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.20 ตามลำดับ

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ส่วนใหญ่เป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง จำนวน 172 คน คิดเป็นร้อยละ 54.30 รองลงมา คือ ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 และครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาใหญ่ จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD) วิเคราะห์ภาพรวมและรายข้อ ตัวแปรตามทั้ง 5 ขั้นตอน ได้แก่ การรู้จักนักเรียนเป็น รายบุคคล การคัดกรองนักเรียน การส่งเสริมนักเรียน การป้องกันและแก้ปัญหาและการส่งต่อ ปรากฏผล ดังตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.50	0.42	มาก
2	การคัดกรองนักเรียน	4.54	0.39	มากที่สุด
3	การส่งเสริมนักเรียน	4.63	0.26	มากที่สุด
4	การป้องกันและแก้ปัญหา	4.61	0.25	มากที่สุด
5	การส่งต่อ	4.59	0.30	มากที่สุด
รวม		4.59	0.20	มากที่สุด

จากตาราง 9 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.27$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.26$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.25$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.30$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.39$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.42$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกเป็นรายด้าน ปรากฏผลดังตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.60	0.58	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน	4.53	0.64	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือหรือแบบประเมิน วิธีการที่เหมาะสมและหลากหลาย ที่ช่วยให้เข้าใจนักเรียนมากขึ้น	4.44	0.69	มาก
4	สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.38	0.65	มาก
5	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียน	4.54	0.59	มากที่สุด
รวม		4.50	0.42	มาก

จากตาราง 10 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.58$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.59$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.65$)

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการคัดกรองนักเรียน	4.60	0.62	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการจัดทำระบบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียน ในด้านต่าง ๆ	4.41	0.71	มาก
3	สถานศึกษามีระบบการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและ เกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด	4.61	0.54	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการพิจารณาข้อมูลด้านความสามารถใน การเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	4.50	0.64	มาก
5	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน (SDQ) ในการคัดกรอง นักเรียน	4.57	0.56	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการนำผลการคัดกรองนักเรียนมาจัดทำ สารสนเทศและนำไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน	4.57	0.63	มากที่สุด
รวม		4.54	0.39	มากที่สุด

จากตาราง 11 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีระบบการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.54$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.62$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการพิจารณาข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา ($\bar{X} = 4.50$, $SD = 0.64$)

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการรายงานผลและประเมินผลด้าน การคัดกรองนักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือที่เหมาะสม	4.67	0.52	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งเสริมพัฒนานักเรียน	4.64	0.58	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา นักเรียนและมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่ กำหนด	4.77	0.42	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียน ที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูล สารสนเทศ	4.67	0.58	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียน มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและเสริมสร้างทักษะการใช้ ชีวิต เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง	4.67	0.52	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จัก จุดเด่น จุดด้อยและการปรับปรุงพัฒนาตนเอง	4.71	0.56	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีกระบวนการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นัก เรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา	4.45	0.67	มาก
8	สถานศึกษามีความร่วมมือกันระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนานักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา	4.50	0.62	มาก
9	สถานศึกษามีการติดตามพฤติกรรมจากการช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	4.56	0.60	มากที่สุด
รวม		4.63	0.26	มากที่สุด

จากตาราง 12 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ใน
ระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.26$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำ
แผนสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด ($\bar{X} = 4.77$, $SD = 0.42$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัด
กิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการปรับปรุงพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.71$, $SD = 0.56$)
ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่อยู่ใน
กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา ($\bar{X} = 4.45$, $SD = 0.67$)

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	4.61	0.61	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสี่ยง และกลุ่มที่มีปัญหา	4.38	0.73	มาก
3	สถานศึกษามีกระบวนการในการเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้นักเรียน กลุ่มเสี่ยงกลายเป็นกลุ่มที่มีปัญหา	4.71	0.48	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีการติดต่อ สื่อสาร ประสานความร่วมมือ กับผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	4.50	0.62	มาก
5	สถานศึกษามีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น กับตัวนักเรียน	4.51	0.57	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้น กับตัวนักเรียน	4.62	0.59	มากที่สุด
7	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหานักเรียน	4.56	0.56	มากที่สุด
8	สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการในการป้องกันและช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาให้ได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรม ที่ดีขึ้น	4.61	0.56	มากที่สุด
9	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินด้านการป้องกันและ ช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหานั้น	4.74	0.48	มากที่สุด
10	สถานศึกษามีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้เพื่อป้องกันแก้ไข สอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพ การเรียนตกต่ำ นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษและมีความ ต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้าภาวะทุพโภชนาการ ขาดแคลน ด้อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม	4.72	0.47	มากที่สุด
11	สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง	4.75	0.44	มากที่สุด
รวม		4.61	0.25	มากที่สุด

จากตาราง 13 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง ($\bar{X} = 4.75$, $SD = 0.44$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สะสม ($\bar{X} = 4.74$, $SD = 0.48$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา ($\bar{X} = 4.38$, $SD = 0.73$)

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งต่อ

ข้อ	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	$\bar{X}$	SD	แปลผล
1	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งต่อนักเรียน	4.78	0.43	มากที่สุด
2	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ	4.72	0.45	มากที่สุด
3	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือภายในหน่วยงานเพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง เป็นต้น	4.66	0.57	มากที่สุด
4	สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไขปัญหา	4.63	0.56	มากที่สุด
5	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกเพื่อช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา	4.73	0.45	มากที่สุด
6	สถานศึกษามีขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ	4.22	0.46	มาก
7	สถานศึกษามีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกพร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น	4.38	0.49	มาก
8	สถานศึกษามีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงาน และมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน ป้องกันแก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน	4.38	0.49	มาก
9	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการส่งต่อ	4.83	0.37	มากที่สุด
รวม		4.59	0.30	มากที่สุด

จากตาราง 14 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.30$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.83$, $SD = 0.37$) รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.78$, $SD = 0.43$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ ($\bar{X} = 4.22$, $SD = 0.46$)

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตาราง 15 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ปริญญาดรี (n = 221)		สูงกว่า ปริญญาดรี (n = 96)		t	Sig
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.48	0.44	4.54	0.37	-1.165	0.245
2. การคัดกรองนักเรียน	4.53	0.40	4.56	0.38	-0.585	0.559
3. การส่งเสริมนักเรียน	4.64	0.25	4.61	0.27	0.974	0.331
4. การป้องกันและแก้ปัญหา	4.61	0.25	4.62	0.24	-0.523	0.601
5. การส่งต่อ	4.58	0.30	4.61	0.30	-0.801	0.424
ภาพรวม	4.58	0.20	4.60	0.19	-0.642	0.522

จากตาราง 15 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวมครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน	ประสบการณ์ทำงาน					
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี	
	(n = 83)		(n = 111)		(n = 123)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.44	0.49	4.52	0.41	4.52	0.38
2. การคัดกรองนักเรียน	4.56	0.41	4.51	0.40	4.56	0.38
3. การส่งเสริมนักเรียน	4.63	0.27	4.59	0.26	4.66	0.25
4. การป้องกันและแก้ปัญหา	4.64	0.23	4.57	0.27	4.63	0.24
5. การส่งต่อ	4.56	0.29	4.56	0.34	4.64	0.27
รวม	4.58	0.21	4.56	0.21	4.61	0.18

จากตาราง 16 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ปรากฏผลดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.23$) การส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.27$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.29$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.41$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.44$, $SD = 0.49$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.26$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.37$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.34$) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.41$) และด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.40$) ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ การส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.25$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.64$, $SD = 0.27$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.63$, $SD = 0.24$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.56$, $SD = 0.38$) และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.52$, $SD = 0.38$) ตามลำดับ

ตาราง 17 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน

ด้าน	การบริหารงานระบบ ดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	ประสบการณ์ทำงาน				
			df	SS	MS	F	Sig
1	การรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.436	.218	1.222	.296
		ภายในกลุ่ม	314	56.013	.178		
		รวม	316	56.449			
2	การคัดกรองนักเรียน รายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.164	.082	.531	.588
		ภายในกลุ่ม	314	48.594	.155		
		รวม	316	48.759			
3	การส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.239	.120	1.817	.164
		ภายในกลุ่ม	314	20.683	.066		
		รวม	316	20.922			
4	การป้องกันและแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	.349	.175	2.826	.061
		ภายในกลุ่ม	314	19.410	.062		
		รวม	316	19.759			
5	การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	2	.496	.248	2.712	.068
		ภายในกลุ่ม	314	28.696	.091		
		รวม	316	29.192			
ภาพรวม		ระหว่างกลุ่ม	2	.192	.096	2.489	.085
		ภายในกลุ่ม	314	12.119	.039		
		รวม	316	12.311			

จากตาราง 17 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนก
ตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อ
การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาตรัง เขต 1 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน
มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	ขนาดสถานศึกษา					
	ขนาดเล็ก (n = 105)		ขนาดกลาง (n = 172)		ขนาดใหญ่ (n = 40)	
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD
1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.47	0.43	4.51	0.42	4.49	0.43
2. การคัดกรองนักเรียน	4.54	0.38	4.54	0.41	4.54	0.36
3. การส่งเสริมนักเรียน	4.67	0.23	4.60	0.26	4.62	0.29
4. การป้องกันและแก้ปัญหา	4.66	0.24	4.58	0.26	4.62	0.23
5. การส่งต่อ	4.62	0.28	4.58	0.32	4.60	0.28
รวม	4.61	0.18	4.57	0.21	4.59	0.20

จากตาราง 18 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, $SD = 0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.67$, $SD = 0.23$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.66$, $SD = 0.24$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.28$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.38$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.47$, $SD = 0.43$) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $SD = 0.21$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.26$) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.26$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.58$, $SD = 0.32$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.41$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.51$, $SD = 0.42$) ตามลำดับ

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$, $SD = 0.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.23$) ด้านการส่งเสริมนักเรียน ($\bar{X} = 4.62$, $SD = 0.29$) ด้านการส่งต่อ ($\bar{X} = 4.60$, $SD = 0.28$) ด้านการคัดกรองนักเรียน ($\bar{X} = 4.54$, $SD = 0.36$) และการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.49$, $SD = 0.43$) ตามลำดับ

ตาราง 19 เปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ด้าน	การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	แหล่งความแปรปรวน	ขนาดสถานศึกษา				
			df	SS	MS	F	Sig
1	การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	ระหว่างกลุ่ม	2	.107	.054	.299	.742
		ภายในกลุ่ม	314	56.342	.179		
		รวม	316	56.449			
2	การคัดกรองนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.002	.001	.006	.994
		ภายในกลุ่ม	314	48.757	.155		
		รวม	316	48.759			
3	การส่งเสริมนักเรียน	ระหว่างกลุ่ม	2	.259	.130	1.969	.141
		ภายในกลุ่ม	314	20.663	.066		
		รวม	316	20.922			
4	การป้องกันและแก้ปัญหา	ระหว่างกลุ่ม	2	.396	.198	3.208*	.042
		ภายในกลุ่ม	314	19.364	.062		
		รวม	316	19.759			
5	การส่งต่อ	ระหว่างกลุ่ม	2	.111	.056	.601	.549
		ภายในกลุ่ม	314	29.081	.093		
		รวม	316	29.192			
ภาพรวม		ระหว่างกลุ่ม	2	.105	.052	1.347	.261
		ภายในกลุ่ม	314	12.206	.039		
		รวม	316	12.311			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 พบว่า ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ ไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยจึงทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) ดังตาราง 20

ตาราง 20 การทดสอบความแตกต่างรายคู่ของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาด้วยวิธีการของ Scheffe'

ประสพการณ์ทำงาน	$\bar{X}$	ขนาดเล็ก	ขนาดกลาง	ขนาดใหญ่
		4.66	4.58	4.62
ขนาดเล็ก	4.66		.043*	.702
ขนาดกลาง	4.58			.663
ขนาดใหญ่	4.62			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 20 พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ผลการทดสอบรายคู่ของขนาดสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดเล็ก และครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาขนาดกลาง มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 แสดงจำนวนข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	
1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรลงเยี่ยมบ้านนักเรียนพร้อมกับครูประจำชั้น	55
1.2 ควรมีการบันทึกประวัติและพฤติกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน	34
1.3 ควรมีการหาข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย	21
1.4 ควรมีระบบบันทึกข้อมูลนักเรียนที่ถ่ายทอดการสืบค้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง	17
1.5 ควรมีการเยี่ยมบ้านทุกภาคเรียนทุกคน	11
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	
2.1 ควรมีการคัดกรองอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปแก้ปัญหาได้จริง	48
2.2 ควรมีการคัดกรองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	27
2.3 ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน	24
2.4 ควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยในการคัดกรองนักเรียนของสถานศึกษา	19
2.5 ควรมีเกณฑ์ในการคัดกรองที่มีมาตรฐาน	10

ตาราง 21 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน	
3.1 ควรมีการส่งเสริมนักเรียนตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกัน	63
3.2 ควรมีการส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักความสามารถและความถนัดของตนเอง เพื่อสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น	45
3.3 ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาหลากหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมนักเรียนได้อย่างเท่าเทียมทุกคน	13
4. ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา	
4.1 สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ	56
4.2 ควรมีการพบปะกับนักเรียนเป็นประจำ เพื่อให้ นักเรียนกล้าที่จะพูดคุยกับครู ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้ง	31
4.3 สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและแก้ไขปัญหา	24
4.4 สถานศึกษาควรมีการแก้ไขและแก้ปัญหาในทันทีที่พบเจอปัญหา	14
5. ด้านการส่งต่อ	
5.1 ควรมีการส่งต่อที่เป็นระบบ ถูกต้อง ครบถ้วนและชัดเจน	61
5.2 ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนเกี่ยวกับการส่งต่อว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร	28
5.3 สถานศึกษาควรมีช่องทางในการติดต่อหน่วยงานภายนอกที่หลากหลาย และง่ายต่อการติดต่อ ประสานงาน รวมไปถึงการติดตามหลังการส่งต่อ	20

จากตาราง 21 พบว่า ข้อเสนอแนะของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรังเขต 1 เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน พบว่า

1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรลงเยี่ยมบ้านนักเรียนพร้อมกับครูประจำชั้น ควรมีการบันทึกประวัติและพฤติกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน ควรมีการหาข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย ควรมีระบบบันทึกข้อมูลนักเรียนที่ง่ายต่อการสืบค้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง และควรมีการเยี่ยมบ้านทุกภาคเรียนทุกคน

2. ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการคัดกรองอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปแก้ปัญหาได้จริง ควรมีการคัดกรองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน ควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยในการคัดกรองนักเรียนของสถานศึกษา และควรมีเกณฑ์ในการคัดกรองที่มีมาตรฐาน

3. ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการส่งเสริมนักเรียนตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกัน ควรมีการส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักความสามารถและความถนัดของตนเอง เพื่อสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมและพัฒนาหลากหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมนักเรียนได้อย่างเท่าเทียมทุกคน

4. ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการสร้างความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรมีการพบปะกับนักเรียนเป็นประจำ เพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะพูดคุยกับครู ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันที สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและแก้ไขปัญหา และสถานศึกษาควรมีการแก้ไขและแก้ปัญหาในทันทีที่พบเจอปัญหา

5. ด้านการส่งต่อ มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการสร้างความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนเกี่ยวกับการส่งต่อว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร และสถานศึกษาควรมีช่องทางในการติดต่อหน่วยงานภายนอกที่หลากหลายและง่ายต่อการติดต่อ ประสานงาน รวมไปถึงการติดตามหลังการส่งต่อ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ข้าราชการครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 132 โรงเรียน ประกอบด้วยครูผู้สอนจำนวน 1,801 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970: 608) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 317 คน แล้วสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามขนาดสถานศึกษา จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับสลาก เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ โดยแบบสอบถามมีจำนวน 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) 1.00 ทุกข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .955 แบบสอบถาม มีทั้งสิ้น 3 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดสถานศึกษา โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยยึดขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 6) ทั้งหมด 5 ด้าน 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล 2) ด้านการคัดกรองนักเรียน 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียน 4) ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา 5) ด้านการส่งต่อ ตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะคำถามปลายเปิดให้เติมข้อความเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ใช้การวิเคราะห์ค่าความถี่ (Frequency) ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ ด้วยการสแกน QR Code และตอบแบบสอบถามผ่านแอปพลิเคชัน Google Form มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 317 ฉบับ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานแบบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว จากนั้นจึงอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 สรุปได้ ดังนี้

1. ผลการศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีระบบการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการคัดกรองนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการพิจารณาข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด รองลงมา คือ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้ นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการปรับปรุงพัฒนาตนเอง ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง รองลงมา คือ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่สะสม

ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา

1.5 ด้านการส่งต่อ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการส่งต่อ รองลงมา คือ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งต่อนักเรียน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สถานศึกษามีขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาทุกด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน ปรากฏผลดังนี้

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงาน 5-10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งต่อ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล และด้านการคัดกรองนักเรียน ตามลำดับ

ครูที่มีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการส่งต่อ ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบ

2.3 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา ปรากฏผลดังนี้

ครูที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน เรียงตามค่าเฉลี่ย มากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการส่งต่อ ด้านการคัดกรอง นักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามขนาด
สถานศึกษา พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ไม่แตกต่างกัน
เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบ
ดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง
เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความ
คิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล
ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ ไม่แตกต่างกัน

2.4 ผลจากการศึกษาข้อเสนอแนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
ตรัง เขต 1 เมื่อพิจารณาข้อเสนอแนะเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล มีข้อเสนอแนะ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามร่วมกับครูประจำชั้น ควรมีการบันทึกประวัติและพฤติกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน ควรมีการหาข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย ควรมีระบบบันทึกข้อมูลที่นักเรียนที่ง่ายต่อการสืบค้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง และควรมีการเยี่ยมบ้านทุกภาคเรียนทุกคน

ด้านการคัดกรองนักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการคัดกรองอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปแก้ปัญหาได้จริง ควรมีการคัดกรองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน ควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยในการคัดกรองนักเรียนของสถานศึกษา และควรมีเกณฑ์ในการคัดกรองที่มีมาตรฐาน

ด้านการส่งเสริมนักเรียน มีข้อเสนอแนะ คือ ควรมีการส่งเสริมนักเรียนตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน เนื่องจากนักเรียนมีความแตกต่างกัน ควรมีการส่งเสริมนักเรียนให้รู้จักความสามารถและความถนัดของตนเอง เพื่อสามารถส่งเสริมและพัฒนาได้ดียิ่งขึ้น และควรมีการส่งเสริมและพัฒนาหลากหลายรูปแบบ เพื่อส่งเสริมนักเรียนได้อย่างเท่าเทียมทุกคน

ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้เข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรมีการพบปะกับนักเรียนเป็นประจำ เพื่อให้ นักเรียนกล้าที่จะพูดคุยกับครู ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันที ที่ สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและแก้ไขปัญหา และสถานศึกษาควรมีการแก้ไขและแก้ปัญหาในทันทีที่พบเจอปัญหา

ด้านการส่งต่อ มีข้อเสนอแนะ คือ สถานศึกษาควรมีการสร้างความรู้เข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้แก่ นักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียนเกี่ยวกับการส่งต่อว่ามีข้อดีและข้อเสียอย่างไร และสถานศึกษาควรมีช่องทางในการติดต่อหน่วยงานภายนอกที่หลากหลายและง่ายต่อการติดต่อ ประสานงาน รวมไปถึงการติดตามหลังการส่งต่อ

อภิปรายผล

1. ผลการศึกษาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด เรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการส่งเสริมนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีทิศทางการบริหารสถานศึกษาโดยมุ่งเน้นให้เพิ่มโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำให้ผู้เรียนทุกคน ได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ให้ผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมเต็มศักยภาพ จึงส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สอดคล้องกับวิจัยของ นูรมาน พิทักษ์สุขสันต์ (2564: 58) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือของนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสาบบุรี

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผลการศึกษา พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการวางแผนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 มีการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่เป็นระบบ จึงส่งผลให้สถานศึกษาจะต้องมีการวางแผนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างชัดเจนเพื่อนำมาวิเคราะห์นักเรียน นอกจากนี้ยังเป็นหน้าที่ของครูที่ปรึกษาที่ทำอย่างสม่ำเสมอในการรวบรวมสารสนเทศของนักเรียนเพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและจัดเก็บเพื่อไว้ช่วยเหลือและติดตามนักเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันทั่วถึง สอดคล้องกับ ญาณีศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 83) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีระบบการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้ยึดขั้นตอนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงทำให้สถานศึกษามีแนวทางและเกณฑ์การคัดกรองที่ชัดเจนและสามารถแยกนักเรียนออกตามความต้องการของนักเรียนแต่ละกลุ่มได้อย่างชัดเจนเช่นกัน สอดคล้องกับวิจัยของ ญาณีศา เยี่ยมสิริวุฒิ (2564: 83) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งเสริมนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของแต่ละสถานศึกษานั้นได้มีการกำหนดเป็นโครงการที่มีผู้รับผิดชอบและการดำเนินงานที่ชัดเจน เนื่องจากเป็นขอบข่ายงานอย่างหนึ่งของสถานศึกษาที่จะต้องมีการดำเนินงานอย่างเป็นขั้นตอน จึงทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนไปสู่การปฏิบัติอย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับวิจัยของ สุภัตสร สุริยะ (2562: 71) ได้ทำวิจัยเรื่อง การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทาง

การศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็น ด้านการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา พบว่า การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากและมากที่สุด โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่างหลากหลายตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน ฟังดูแลน้อง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักเรียนที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษานั้นมีปัญหาที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากอาศัยอยู่ในชุมชนเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน และมีความสนิทสนมเป็นอย่างดี จึงทำให้เป็นวิธีที่เหมาะสมในการนำมาใช้เป็นการป้องกันและแก้ไขปัญหา นอกจากนั้นแล้ว ในบางปัญหาที่ไม่ได้เกิดขึ้นบ่อย สถานศึกษาก็อาจจะมีการศึกษาวิธีใหม่ ๆ เพื่อนำมาแก้ปัญหาให้ตรงตามความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน สอดคล้องกับวิจัยของ ศิवा ขุนชำนาญ (2564: 86) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการส่งต่อ การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ด้านการส่งต่อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการส่งต่อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะขั้นตอนการส่งต่อของสถานศึกษาเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากในการช่วยเหลือนักเรียน จึงเป็นขั้นตอนที่สถานศึกษาจะต้องมีการประเมินผลเพื่อการพัฒนาที่ต่อเนื่อง จึงจะส่งผลให้การส่งต่อนั้นเกิดประโยชน์ต่อนักเรียนมากที่สุด เพราะถ้าหากไม่มีการประเมินผลเลย จะไม่สามารถทราบได้ว่านักเรียนเกิดผลดีหรือผลเสียมากน้อยเพียงใดจากระบบการส่งต่อของสถานศึกษา สอดคล้องกับวิจัยของ ศิवा ขุนชำนาญ (2564: 86) ได้ทำวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าด้านการส่งต่อ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา ดังนี้

2.1 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมีขั้นตอนที่ชัดเจน ถึงแม้ว่าครูมีระดับการศึกษาต่างกัน แต่ในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษานั้นก็ต้องมีการดำเนินงานในรูปแบบ

เดียวกัน สอดคล้องกับวิจัยของ พรศักดิ์ ผกากรอง (2562: 84) ได้ทำวิจัยเรื่อง การศึกษาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูสอน จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ทำงาน พบว่า โดยภาพรวม ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษานั้น ประกอบไปด้วยครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ครูที่ปรึกษา หรือแม้กระทั่งผู้เรียนเอง ซึ่งทุกคนก็มีการดำเนินงานในทิศทางเดียวกัน โดยครูที่มีประสบการณ์มากกว่าก็เป็นผู้คอยให้คำปรึกษาแก่ครูที่มีประสบการณ์น้อยกว่า แต่อย่างไรก็ตาม ผลของการดำเนินงานก็มีเป้าหมายเดียวกัน คือการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถเรียนรู้อย่างมีความสุข สอดคล้องกับวิจัยของ กษิฏพงษ์ ไวศยาณกุล (2564: 145) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาและประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2 กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียนรายบุคคล ด้านการส่งเสริมนักเรียน และด้านการส่งต่อ ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน ก็จะมีนักเรียนที่อยู่ในกลุ่มที่แตกต่างกัน และมีปัญหาที่แตกต่างกัน จึงส่งผลให้การป้องกันและแก้ปัญหานั้นแตกต่างกันด้วย เช่น สถานศึกษาขนาดเล็กมีปริมาณนักเรียนน้อย จึงสามารถแก้ไขปัญหาพร้อมกันได้ แต่ในขณะที่สถานศึกษาขนาดใหญ่มีปริมาณนักเรียนมาก จึงทำให้จะต้องมีการวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่รอบคอบมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก สอดคล้องกับวิจัยของ ญาณิศา เปี่ยมสิริวุฒิ (2564: 84) ได้ทำวิจัยเรื่อง การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 พบว่า การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสงขลา เขต 3 จำแนกตามขนาดสถานศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกัน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลและด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .001 ด้านการส่งต่อนักเรียน แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

3. ผลการศึกษาข้อเสนอแนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 เกี่ยวกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา ที่มีข้อเสนอแนะสูงสุดสามลำดับแรก ได้แก่ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน และด้านการป้องกันและแก้ปัญหา ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ผู้บริหารสถานศึกษาควรลงเยี่ยมบ้านนักเรียนพร้อมกับครูประจำชั้น ควรมีการบันทึกประวัติและพฤติกรรมนักเรียนอย่างชัดเจน ควรมีการหาข้อมูลของนักเรียนในโรงเรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย ควรมีระบบบันทึกข้อมูลที่นักเรียนที่ง่ายต่อการสืบค้น เพื่อเป็นประโยชน์แก่ครูประจำชั้นและผู้ปกครอง และควรมีการเยี่ยมบ้านทุกภาคเรียนทุกคน ด้านการคัดกรองนักเรียน ควรมีการคัดกรองอย่างเป็นรูปธรรม และนำไปแก้ปัญหาได้จริง ควรมีการคัดกรองอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการคัดกรองนักเรียน ควรมีผู้เชี่ยวชาญเข้ามาช่วยในการคัดกรองนักเรียนของสถานศึกษา และควรมีเกณฑ์ในการคัดกรองที่มีมาตรฐาน ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา สถานศึกษาควรมีการสร้าง ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ครู และผู้ปกครอง รวมไปถึงผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ ควรมีการพบปะกับนักเรียนเป็นประจำ เพื่อให้นักเรียนกล้าที่จะพูดคุยกับครู ทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ทันเวลาที่ สถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขและแก้ไขปัญหา และสถานศึกษาควรมีการแก้ไขและแก้ปัญหาในทันทีที่พบเจอปัญหา สอดคล้องกับวิจัยของ กรดา มลิตา (2564: 36) ได้วิจัยเรื่อง การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ข้อเสนอแนะต่อการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1 ควรมีการเข้าถึงข้อมูลนักเรียน มีการบันทึกเป็นเอกสารสะดวกแก่การค้นหาและเป็นสิ่งที่ครูทุกคนต้องรู้จักนักเรียนเพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการให้ความช่วยเหลือได้ถูกทางและถูกต้อง ในการให้ข้อมูลนักเรียนและผู้ปกครองต้องให้ความร่วมมือกับโรงเรียนเพื่อจะได้มีข้อมูลถูกต้องในการช่วยเหลือนักเรียน ควรหาวิธีการให้ครูทุกคนได้ศึกษาเกณฑ์ในการทำแบบทดสอบและแปลผล จะทำให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างถูกต้อง ติดตามผลและดูแลได้มากขึ้น ควรรู้จุดเด่นและความสามารถของนักเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมจากการแยกประเภทของนักเรียนได้อย่างเหมาะสมและพัฒนาต่อไปอย่างต่อเนื่องมีวิธีป้องกันและแก้ไขปัญหา ดูแลนักเรียนได้เมื่อนักเรียนอยู่ในบริเวณสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา ซึ่งสถานศึกษาและชุมชนต้องมีส่วนร่วมในการสอดส่องดูแลนักเรียนและต้องช่วยกันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจัง ควรมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการส่งต่อจากสถานศึกษา มีการประสานงานดีที่ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ มีการสนับสนุนนักเรียนที่มีปัญหาทางด้านสมองและทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

การค้นคว้าอิสระ เรื่อง การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1 โดยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามดำเนินการทุกขั้นตอนไปพร้อมกับครูผู้รับผิดชอบ และควรอำนวยความสะดวกโดยการนำระบบต่าง ๆ ที่ง่ายต่อการสืบค้นมาใช้ในสถานศึกษา นอกจากนี้ ควรมีการให้คำปรึกษาและบุคลากรในสถานศึกษาเกี่ยวกับวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลายในการดำเนินงาน

1.2 ด้านการคัดกรองนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามการประเมินสถานศึกษานั้นว่ามีวิธีการคัดกรองนักเรียนที่เป็นรูปธรรม และสามารถคัดกรองนักเรียนได้จริงตรงตามความต้องการและความสามารถของนักเรียน และควรเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม เช่น ครู ผู้ปกครอง หรือ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นต้น

1.3 ด้านการส่งเสริมนักเรียน

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามการปรึกษาหารือต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนา นักเรียนเพื่อหาวิธีการที่ส่งเสริมผู้เรียนได้จริง อีกทั้งมีการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงสิ่งที่ตัวเองมีความถนัดและมีความต้องการ โดยต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและความเท่าเทียมกัน

1.4 ด้านการป้องกันและแก้ปัญหา

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีแนวทางหรือแผนเผชิญเหตุในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนได้อย่างทัน่วงที และเกิดผลเสียแก่นักเรียนน้อยที่สุด

1.5 ด้านการส่งต่อ

ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีช่องทางที่หลากหลายในการติดต่อกับหน่วยงานต่าง ๆ ภายนอกที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนได้ นอกจากนี้จะต้องมีการดำเนินงานสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาบริบทการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2

2.2 ควรศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 2

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกลักษณ์ จุลเดช. (2558). ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนระดับปฐมวัยกับการบริหารสถานศึกษาเอกชนในจังหวัดจันทบุรี ระยองและตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กรรณสพร ผ่องมาส. (2561). การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดตราด จันทบุรีและระยอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กษิณิพงษ์ ไวสะยานุกุล และ ภาวิดา ธาธาศรีสุทธิ. (2564). “ความคิดเห็นของครูที่มีต่อระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนในกลุ่ม สหวิทยาเขตเบญจบุรพา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 2”.วารสาร Journal of Roi Kaensarn Academi. 6(1), 141-153.
- กัญจน์รัตน์ สินธุรัตน์. (2559). การบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 เพื่อเข้าสู่ประชาคมอาเซียน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กัลยา พรหมรัตน์. (2559). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- กุลชญา กมลคณาวุฒิ. (2556). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในอำเภอบ่อทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ก่อเกียรติ พุดหอม. (2558). สภาพปัญหาและกระบวนการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- กรดา มลิลา. (2564). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 1. ชัยภูมิ: มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ.
- กรมอนามัย. (2563). แนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษาในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- เกียรติศักดิ์ ช่างเรือน. (2559). การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาในจังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี และฉะเชิงเทรา. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ขวัญใจ เลิศฤทธิ์วิมานแมน. (2560). ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับการจัดสวัสดิการและประโยชน์เกื้อกูลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 6 จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

- คณิตตรา เจริญพร. (2555). **คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการบริหารสถานศึกษา โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1.** วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- คำนึ่ง รุ่งเรือง. (2563). **การพัฒนาแบบการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนบ้านไสไทย. ระเบียบ: โรงเรียนบ้านไสไทย.**
- จันทร์ อัมในบุญ. (2559). **ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับความผูกพันต่อองค์กรของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.**
- จันทร์ฉาย ไทยรัตน์. (2561). **การบริหารและการจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีของนักเรียนโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.**
- จำเริญ นาควโร และเบญจวรรณ กี่สุขพันธ์. (2559). **การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนเบญจมราชาลัยในพระบรมราชูปถัมภ์.**
- จิรศักดิ์ ทองปรีชา. (2563). **การบริหารจัดการการเรียนการสอนภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ระดับมัธยมศึกษา พื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาริต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.**
- จุฑามาส นาคปทุม. (2559). **การบริหารการศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเทศบาลอินทปัญญาวัดใหญ่อินทราชม เทศบาลเมืองชลบุรี. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.**
- จงกลณี วิทยารุ่งเรืองศรี และภมรศรี แดงชัย. (2563). **คู่มือการจัดการโรงเรียนรับมือโควิด-19. นนทบุรี: สหมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.**
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. (2554). **การศึกษาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน: การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันเทคโนโลยีสยาม.**
- ชาญชัย อาจิณสมาจาร. (2556). **หลักการบริหารการศึกษาและการจัดการศึกษา. ปัตตานี: สถาบันความก้าวหน้าทางวิชาการ.**
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2551). **การบริหารงานวิชาการและการนิเทศภายในสถานศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 5. ฝ่ายเทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี: ปัตตานี.**
- ญาณิศา เยี่ยมสิริวุฒิ. (2563). **การจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.**

- ณรงค์ โคตรเพ็ง. (2559). ระดับการปฏิบัติและระดับปัญหาของการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 จังหวัดกาฬสินธุ์. การศึกษาค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณัฐธิญา ใจสุทธิ. (2559). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนบ้านตรอกนอง (ประทีปวาริราษฎร์วิทยา) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยบูรพา.
- ดารินทร์ สงมะเริง. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนในเขตอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม.
- ทวีวัฒน์ อินทรประเสริฐ. (2559). การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ทักษิณ จันทรัตน์บุปผา. (2554). ความคิดเห็นที่มีผลต่อการแก้ปัญหาความขัดแย้งในสถานศึกษาของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- ธนิต ทองอาจ. (2553). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จิตินัดดา สิงห์แก้ว. (2562). การพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยใช้วงจร PDCA: กรณีศึกษาโรงเรียนวัดป่าตึงห้วยยาบ อำเภอบ้านฉางจังหวัดลำพูน. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- ธีระ รุญเจริญ. (2553). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา (ฉบับปรับปรุง) เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และการประเมินภายนอกรอบ 3. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- นัฐพล หัสสี. (2565). การบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นิรันดร์ จำปาเนียม. (2560). สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดลำพูน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 35. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- นิชากรณ์ เหล่าเขตกิจ. (2560). แนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหล่ม อำเภอลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.

- นิธานานี วาบา. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- นุรมาน พิทักษ์สุขสันต์. (2564). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอสายบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: เทียมฟ้า.
- บุญทรัพย์ นามเกษม. (2557). ปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 1-7. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ปกรณ อุดมธนะสารสกุล. (2565). อิทธิพลของนโยบายรัฐบาลและการจัดการภาวะวิกฤตที่มีต่อกลยุทธ์การดำเนินงานของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ภาคบริการในจังหวัดเชียงใหม่ ในช่วงวิกฤต ของโรคระบาดโควิด 19. เชียงใหม่: คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- ปภัสรา โพธิ์อ่อน. (2559). แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. นครสวรรค์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42.
- ปริญญญา รัตน์ะ. (2559). สภาพปัญหาของระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนทวีธาภิเศก บางขุนเทียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประชา พรชัยกุล. (2550). รายงานผลโครงการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโรงเรียนวังจันทร์วิทยา. ระยอง: โรงเรียนวังจันทร์วิทยา จังหวัดระยอง.
- ประภาพรรณ รักเลี้ยง. (2556). หลักทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิษณุโลก: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- ประสาน จินตนากุล. (2555). สภาพและปัญหาการบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมกรุงเทพ.
- ปรมาภรณ์ สนธิ. (2560). แนวทางการพัฒนาระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับประถมศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- พัชรี มนต์สนธิ. (2559). การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

- พิชามญช์ ม่วงแก้ว. (2559). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา
กับการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
จันทบุรี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี.
- พิสนุ พงศ์ศรี. (2553). การประเมินโครงการฝึกอบรม. กรุงเทพมหานคร: ด้านสหวิชาการพิมพ์.
_____. (2556). เทคนิควิธีประเมินโครงการ. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: ด้านสหวิชาการพิมพ์.
- พรศักดิ์ ผลการอง. (2562). การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 11 ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- พระครูสังฆรักษ์สังข์ชัย ฐิตธมโม และพระครูศรีสุธรรม นิวิฐ (ธานี สุขโชโต). (2563). การดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนและการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โควิด 19. นครสวรรค์: บัณฑิตศึกษา
ปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์.
- เพลินพิศ สิงห์คำ. (2560). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของ
โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 28. สารนิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ และคณะ. (2554). CCRP กรอบคิดใหม่ทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูรย์ สุขพลานันท์. (2558). การศึกษาสภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. วิทยานิพนธ์ครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภาณุวัฒน์ กล่อมอยู่. (2564). การศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของครูอำเภอ
ดอนเจดีย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ภูมิเดช สุขอ้วน. (2558). การมีส่วนร่วมของครูในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย ชลบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ภูษิมา ภิญโญสินวัฒน์. (2564). เรียนการสอนอย่างไรในสถานการณ์โควิด-19: จากบทเรียนต่างประเทศ
สู่การจัดการเรียนรู้ของไทย. (Online). <https://tdri.or.th/2020/05/examples-of-teaching-and-learning-incovid-19-pandemic/>, 10 สิงหาคม 2564
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระดับ
มัธยมศึกษาในพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). “สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ.
วารสารละครี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี. 5(1), 43-51.

- เมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล และคณะ. (2564). “การปรับตัวภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ”. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*. 12(1), 212-227.
- ยุทธ ไถยวรรณ. (2545). *สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- ยุทธพงษ์ กิ่งวิจิต. (2555). *คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- เยาวลักษณ์ อิงสวัสดิ์. (2557). *ความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษากับความเครียดของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- รัชพล เทียงดี. (2563). *การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 4)*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 57 ก, 3-5.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- _____. (2557). *การบริหารจัดการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. พิมพ์ครั้งที่ 5. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- เรียม สุขกล้า. (2553). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูกับประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา. (2563). *แนวทางการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019*. กรุงเทพมหานคร: โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ รัชดา.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2556). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 11. สุวีริยาสาส์น.
- เลิศลักษณ์ ภาคาผล. (2560). *การบริหารงานสถานศึกษาโดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครู สังกัดเทศบาลในจังหวัดสมุทรปราการ*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วรภาพ ม่วงประถม. (2558). *การศึกษาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรรณภา เย็นมนัส. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.

- วิชัย อินนาม. (2556). ปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของครูที่ปรึกษาในโรงเรียน
ในอำเภอตาพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิทยา ชุมหล่อ. (2557). ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิเชียร วิทยอุดม. (2550). องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร: ธนัธการพิมพ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2554). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา: แนวคิดและกรณีศึกษา. กรุงเทพ
มหานคร: อักษราพิพัฒน์.
- วีระยุทธ ชาศะกาญจน์. (2552). เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารศึกษามีอาชีพ. กรุงเทพ
มหานคร: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิพงษ์ พันทิวา. (2561). สภาพ ปัญหา และแนวทางพัฒนาการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วรมันต์ อิทธิพัฒน์อมร. (2559). แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม 2 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระครุศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วรวิมล สุขะเสวก. (2563). การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน นักศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ
ชีวิต นักศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาในเขตจังหวัดนครสวรรค์. บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์
วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. นครสวรรค์: วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์.
- ศักดิ์ดา ศิริภัทรโสภณ. (2563). “โรคระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ (COVID-19): ผลกระทบต่อ
วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมของไทยและกลยุทธ์ในการฟื้นฟูกิจการ”. วารสารสมาคม
นักวิจัย. 25(2), 10-30.
- ศิริลักษณ์ โสมรักษ์. (2557). การศึกษาปัญหาการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในอำเภอบุพราขวงศา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
อำนาจเจริญ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- ศิวา ขุนชำนาญ. (2563). การบริหารจัดการระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สมุทร ชำนาญ. (2556). ภาวะผู้นำทางการศึกษา: ทฤษฎีและปฏิบัติ. ระยอง: พี.เอส.
- สมุทร โคตรบรรเทา. (2551). หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- สัมมา รณิธย์. (2556). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร:
พิมพ์ดี.
_____. (2560). หลัก ทฤษฎีและปฏิบัติการบริหารการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร:
ข้าวฟ่าง.

- สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2552). **เทคนิคและวิธีการเยี่ยมบ้าน เอกสารสรุปย่อองค์ความรู้สำหรับการสร้างพัฒนาทีมงานขับเคลื่อนระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน เพื่อการก้าวอย่างยั่งยืน ปี 2552**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). **คู่มือการคัดเลือกสถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขอรับรางวัลระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประจำปี 2561**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2564). **แนวทางการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกใหม่**. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2557). **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. (2549). **แนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก**. กรุงเทพมหานคร: สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.
- _____. (2550). **เติมกำลังใจให้ครูสู้มืออาชีพ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สิริรัตน์ คงระงับ. (2559). **การศึกษาบทบาทการบริหารระบบการดูแลผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาสระแก้ว เขต 1**. สารนิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สุธรรม ธรรมทัศนันท. (2554). **หลักการ ทฤษฎี และนวัตกรรมการบริหารการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 2. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุนทร โคตรบรรเทา. (2560). **การบริหารการศึกษา: หลักการและทฤษฎี (ฉบับปรับปรุง)**. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- สุภัสสร สุริยะ. (2562). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาและผู้นำทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสยาม.
- สุเทพ สุภาจาโร. (2559). **การศึกษาสภาพการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- เสนาะ ตีเยาว์. (2551). **หลักการบริหาร**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เสาวนีย์ จันทะพงษ์ และทศพล ต้องทัย. (2563). “เศรษฐกิจโลก เศรษฐกิจไทยหลังโควิด 19: โรคอุบัติโลก ยกเครื่องสู่อนาคตวิถีชีวิตใหม่”. **วารสารสังคมศาสตร์วิจัย**. 3(44), 4-5.

- โสภา นาคสระโร. (2549). **ความคิดเห็นของผู้บริหารระดับต้นและพนักงานระดับปฏิบัติการที่มีต่อการจัดการตามหลักการจัดการของ Henri Fayol: กรณีศึกษา บริษัท ฮิตาชิโกบอล สตอเรจ เทคโนโลยีส์ (ประเทศไทย) จำกัด**. กรุงเทพมหานคร: แอล ที เพรส.
- หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). **การพัฒนาและการใช้แหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนและท้องถิ่นเพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้**. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรุณวัฒน์ วีระคำ. (2558). **การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- อวาทิพย์ แว. (2563). “COVID-19 กับการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในวันนี้”. **วารสารสมาคมวิชาชีพสุขศึกษา**. 35(1), 24-29.
- อัจฉรา สอนโว. (2560). **ประสิทธิภาพการบริหารระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนตามหลักสังคหวัตถุ 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อำนวย ทองโปร่ง. (2555). **กระบวนการทัศน์ใหม่ทางการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อาสณี นิสาล๊ะ. (2555). **การประเมินโครงการระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนแย้มจาดวิชานุสรณ์ สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อมราวดี ไชโย และเมทนี มหาพรหม. (2563). “การจัดการภาวะวิกฤตของธุรกิจที่แพ้มในในประเทศไทยภายใต้ วิกฤตการณ์ COVID-19”. **วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี**. 14(3), 685-700.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). “Determining Sample Size for Research Activities. Educational and Psychological Measurement”. **Journal of Social Sciences and Humanities**. 30(3), 607-610.

ภาคผนวก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.มนต์ทิwa ไชยแก้ว ตำแหน่ง อาจารย์
สถานที่ทำงาน คณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการวัดผลการศึกษา
2. นายอัศวกรณ์ สิทธิศักดิ์ ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนวัดควนวิเศษ
สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา
3. นายชาติ ศรีเมือง ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสถานศึกษา
สถานที่ทำงาน โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 39
(นาโตะหมิง)
สาขาที่เชี่ยวชาญ ด้านการบริหารการศึกษา

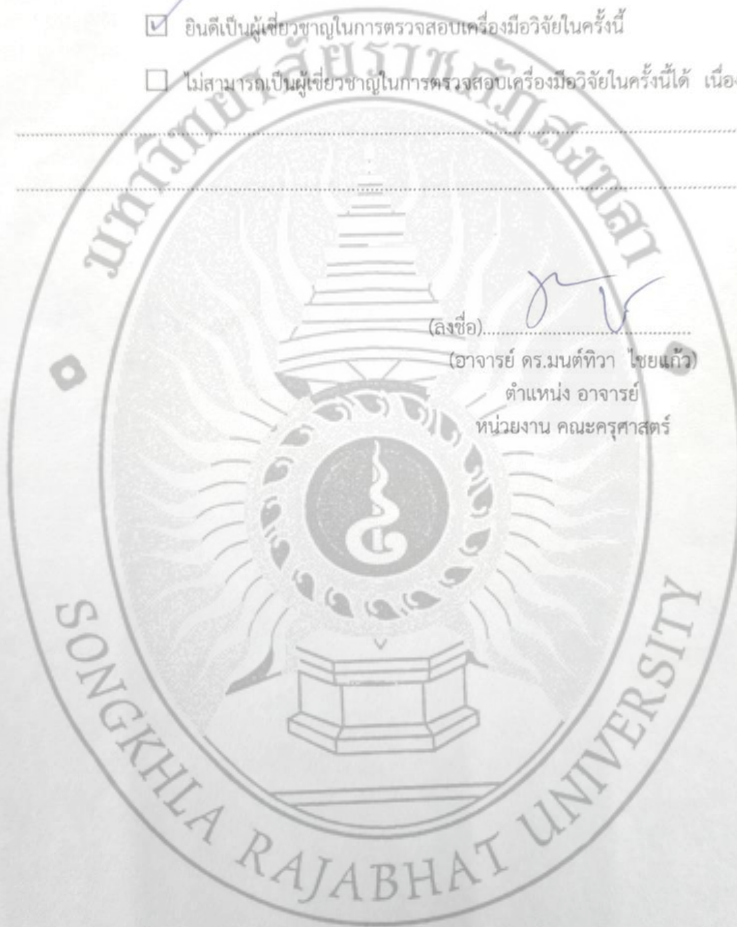
ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า อาจารย์ ดร.มนต์ทิwa ไชยแก้ว เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายกฤษฏ์ พุดเพระ รหัส ๖๓6๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบริายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

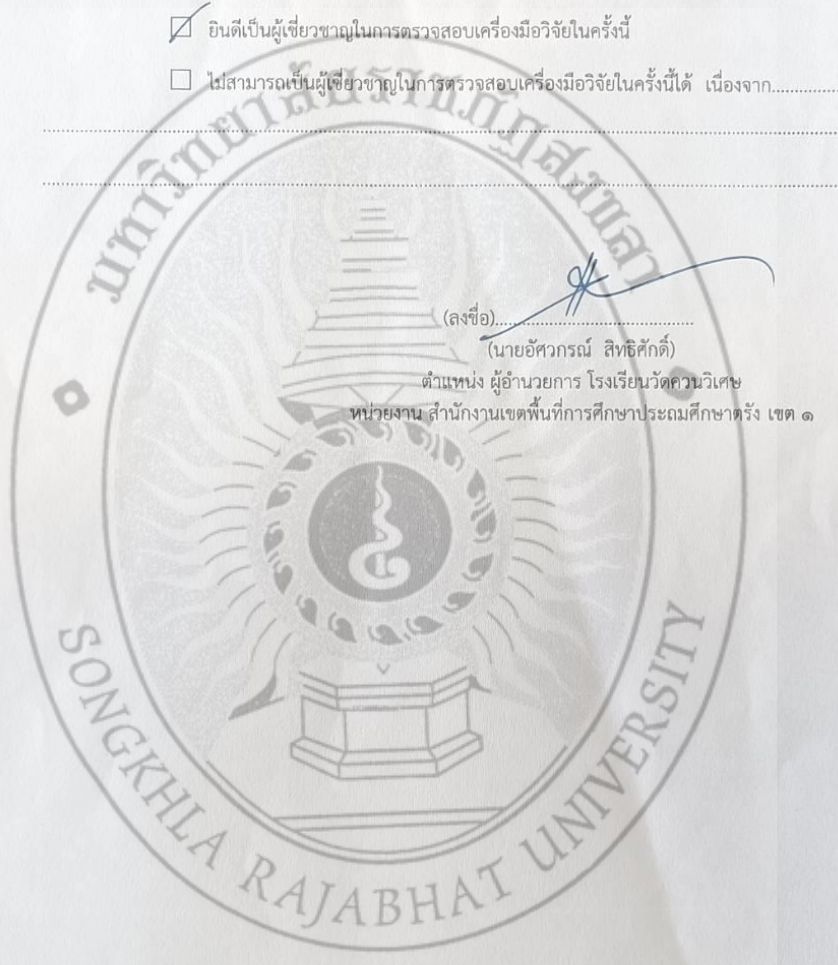
- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นายอัครกรณ์ สิทธิศักดิ์ เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายกฤษณ์ พุดเพระ รหัส ๖๓๖๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

แบบตอบรับการเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ตามที่คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ได้ขอความอนุเคราะห์ให้ข้าพเจ้า นายชาติศรี ศรีเมือง เป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยของ นายกฤษณ์ พุดเพระ รหัส ๖๓๖๑๘๐๐๓๑ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา (ภาคพิเศษ) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ซึ่งได้รับอนุมัติให้ดำเนินการทำวิจัย เรื่อง “การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑” นั้น ข้าพเจ้าทราบรายละเอียดดังกล่าวแล้วและขอแจ้งว่า

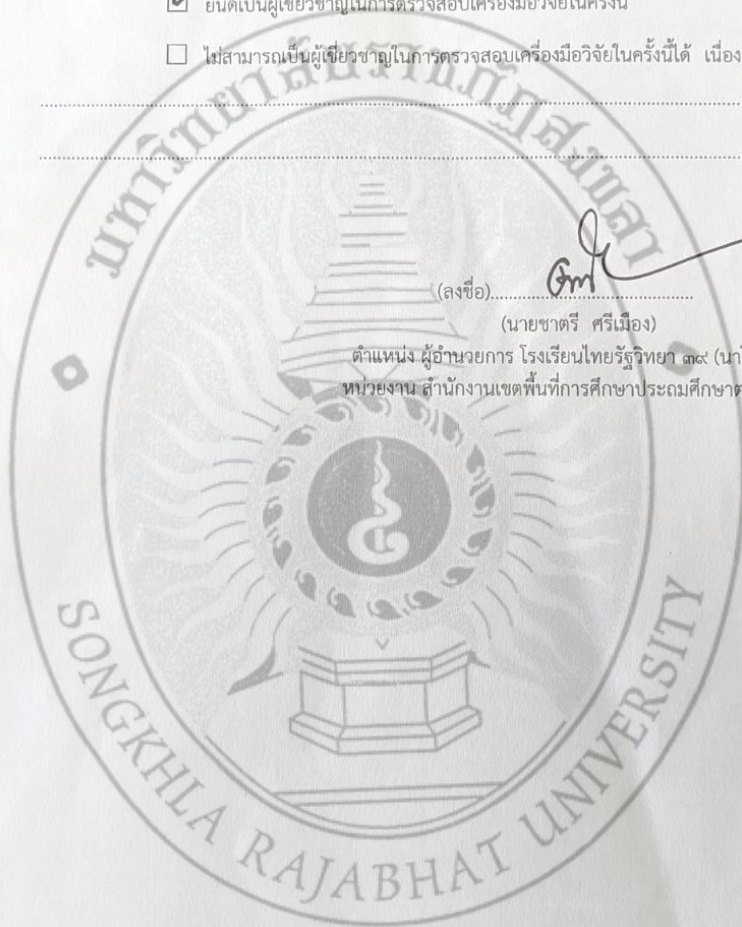
- ☒ ยินดีเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้
- ☐ ไม่สามารถเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยในครั้งนี้ได้ เนื่องจาก.....

(ลงชื่อ).....

(นายชาติศรี ศรีเมือง)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๓๙ (นาโต๊ะหมิง)

หน่วยงาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต ๑

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าอิสระ

เรื่อง การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์
 - 1.1 เพื่อศึกษาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
 - 1.2 เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 ตามความคิดเห็นของครู จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และขนาดสถานศึกษา
 - 1.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1 แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้
 - ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
 - ตอนที่ 3 ความคิดเห็นของครูโดยตอบแบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1
- แบบสอบถามนี้ใช้กับข้าราชการครู เป็นผู้ให้ข้อมูลแบบสอบถาม จึงใคร่ขอความกรุณาจากข้าราชการครู โปรดได้กรอกแบบสอบถามทุกข้อด้วยความเป็นจริง
2. แบบสอบถามชุดนี้ ใช้สำหรับเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยเท่านั้น ไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่อย่างใด และคำตอบของท่านจะถูกเก็บเป็นความลับ

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายกฤษฎี พุดเพระ

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ☐ ที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

1. ระดับการศึกษา	☐ 1. ปริญญาตรี
	☐ 2. สูงกว่าปริญญาตรี
2. ประสบการณ์ทำงาน	☐ 1. น้อยกว่า 5 ปี
	☐ 2. 5-10 ปี
	☐ 3. มากกว่า 10 ปี
3. ขนาดสถานศึกษา	☐ 1. สถานศึกษาขนาดเล็ก (1-120 คน)
	☐ 2. สถานศึกษาขนาดกลาง (121-600 คน)
	☐ 3. สถานศึกษาขนาดใหญ่ (601-1,500 คน)

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

1. แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาภายในสถานศึกษาของท่าน
2. แบบสอบถามตอนนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าซึ่งมีตัวเลือก 5 ระดับ ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา
ดังนี้

5	หมายถึง	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อที่	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล					
2	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน					
3	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือหรือแบบประเมิน วิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายที่ช่วยให้เข้าใจนักเรียนมากขึ้น					
4	สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล					
5	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียน					
การคัดกรองนักเรียน						
6	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการคัดกรองนักเรียน					
7	สถานศึกษามีการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่าง ๆ					
8	สถานศึกษามีระบบการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด					
9	สถานศึกษามีการพิจารณาข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา					
10	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน (SDQ) ในการคัดกรองนักเรียน					

ข้อที่	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การคัดกรองนักเรียน						
11	สถานศึกษามีการนำผลการคัดกรองนักเรียนมาจัดทำสารสนเทศและนำไปใช้ในการช่วยเหลือนักเรียน					
การส่งเสริมนักเรียน						
12	สถานศึกษามีการรายงานผลและประเมินผลด้านการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือที่เหมาะสม					
13	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน					
14	สถานศึกษามีแผนงาน โครงการกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำแผนสู่การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด					
15	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนานักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรองนักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ					
16	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและเสริมสร้างทักษะ การใช้ชีวิต เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมประชุมผู้ปกครอง					
17	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนรู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการปรับปรุงพัฒนาตนเอง					
18	สถานศึกษามีกระบวนการการให้คำปรึกษาเบื้องต้นแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา					

ข้อที่	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การส่งเสริมนักเรียน						
19	สถานศึกษามีความร่วมมือกันระหว่างครูและ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนานักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา					
20	สถานศึกษามีการติดตามพฤติกรรมจาก การช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง					
การป้องกันและแก้ปัญหา						
21	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการป้องกันและ ช่วยเหลือนักเรียน					
22	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไข นักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา					
23	สถานศึกษามีกระบวนการในการเฝ้าระวังและ ป้องกันไม่ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลายเป็นกลุ่มที่มี ปัญหา					
24	สถานศึกษามีการติดต่อ สื่อสาร ประสานความ ร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อป้องกันแก้ไข ปัญหาของนักเรียน					
25	สถานศึกษามีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงปัญหา ที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน					
26	สถานศึกษามีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน					
27	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา นักเรียน					
28	สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการในการป้องกันและ ช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาให้ได้รับ การแก้ไขให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น					

ข้อที่	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
การป้องกันและแก้ปัญหา						
29	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินด้าน การป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำไปสู่ การแก้ไขปัญหาที่สะสม					
30	สถานศึกษามีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้ เพื่อป้องกันแก้ไขสอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ต่อนักเรียน ผู้มีความสามารถพิเศษและมีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้า ภาวะทุพโภชนาการ ขาดแคลน ด้อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม					
31	สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียนอย่าง หลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง					
การส่งต่อ						
32	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งต่อนักเรียน					
33	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนกลุ่มที่มี ปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ					
34	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือภายใน หน่วยงานเพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหาเพื่อ การแก้ไขปัญหาาร่วมกัน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง เป็นต้น					
35	สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไขปัญหา					
36	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือ กับหน่วยงานหรือบุคคลภายนอกเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา					

ข้อที่	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การส่งต่อ						
37	สถานศึกษามีขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนที่ต้องการความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ					
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียนทั้งภายในและภายนอกพร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น					
39	สถานศึกษามีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงานและมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือในการดำเนินงานป้องกันแก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน					
40	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการส่งต่อ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

.....

.....

2. การคัดกรองนักเรียน

.....

.....

3. การส่งเสริมนักเรียน

.....

.....

4. การป้องกันและแก้ปัญหา

.....

.....

5. การส่งต่อ

.....

.....

ภาคผนวก ง
การหาคุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 22 ค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ของแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตรัง เขต 1

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา		ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ผล การพิจารณา
		คนที่				
		1	2	3		
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล						
1	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
2	สถานศึกษามีการจัดทำข้อมูลที่เป็นเกี่ยวกับตัวนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
3	สถานศึกษามีการรวบรวมข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคลด้วยเครื่องมือหรือแบบประเมินวิธีการที่เหมาะสมและหลากหลายที่ช่วยให้เข้าใจนักเรียนมากขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
4	สถานศึกษามีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสรุปผลเพื่อการคัดกรองนักเรียนเป็นรายบุคคล	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
5	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผลด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลเพื่อนำไปสู่การช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การคัดกรองนักเรียน						
6	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
7	สถานศึกษามีการจัดทำระบบข้อมูลเกี่ยวกับตัวนักเรียนในด้านต่าง ๆ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีระบบการคัดกรองนักเรียนตามแนวทางและเกณฑ์การคัดกรองที่โรงเรียนกำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
9	สถานศึกษามีการพิจารณาข้อมูลด้านความสามารถในการเรียนของนักเรียนเพื่อจัดนักเรียนเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง และกลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
10	สถานศึกษามีการใช้แบบประเมิน (SDQ) ในการคัดกรองนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผล การพิจารณา
		1	2	3		
11	สถานศึกษามีการนำผลการคัดกรองนักเรียน มาจัดทำสารสนเทศและนำไปใช้ในการ ช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การส่งเสริมนักเรียน						
12	สถานศึกษามีการรายงานผลและประเมินผล ด้านการคัดกรองนักเรียนเพื่อนำไปสู่ การช่วยเหลือที่เหมาะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งเสริม และพัฒนา นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษามีแผนงาน โครงการกิจกรรม ส่งเสริมพัฒนานักเรียนและมีการนำแผนสู่ การปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนด	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนา นักเรียนที่สอดคล้องกับผลการคัดกรอง นักเรียนตามข้อมูลสารสนเทศ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริม ให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้อื่นและ เสริมสร้างทักษะ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
17	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียน รู้จักจุดเด่น จุดด้อยและการปรับปรุงพัฒนา ตนเอง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
18	สถานศึกษามีกระบวนการการให้คำปรึกษา เบื้องต้นแก่นักเรียนที่อยู่ในกลุ่มเสี่ยงและ กลุ่มที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
19	สถานศึกษามีความร่วมมือกันระหว่างครูและ ผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนานักเรียนที่อยู่ใน กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มมีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
20	สถานศึกษามีการติดตามพฤติกรรมจาก การช่วยเหลือ ส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพ ของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา		ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผล การพิจารณา
		1	2	3		
การป้องกันและแก้ปัญหา						
21	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
22	สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมป้องกันและแก้ไขนักเรียนกลุ่มเสี่ยงและกลุ่มที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
23	สถานศึกษามีกระบวนการในการเฝ้าระวังและป้องกันไม่ให้นักเรียนกลุ่มเสี่ยงกลายเป็นกลุ่มที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
24	สถานศึกษามีการติดต่อ สื่อสาร ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง ชุมชนเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหานักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
25	สถานศึกษามีการชี้แจงให้นักเรียนทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
26	สถานศึกษามีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
27	สถานศึกษามีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหานักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
28	สถานศึกษามีการกำหนดวิธีการในการป้องกันและช่วยเหลือ นักเรียนกลุ่มเสี่ยงที่มีปัญหาให้ได้รับการแก้ไขให้มีพฤติกรรมที่ดีขึ้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
29	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินด้านการป้องกันและช่วยเหลือนักเรียนเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหที่สะสม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
30	สถานศึกษามีกิจกรรมหรือการจัดการเรียนรู้เพื่อป้องกันแก้ไขสอดคล้องกับสภาพปัญหา เช่น เพศศึกษา ประสิทธิภาพการเรียนรู้ตกต่ำ นักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษและมีความต้องการพิเศษ ภาวะซึมเศร้าภาวะทุพโภชนาการ ขาดแคลน ด้อยโอกาส การขาดทักษะทางสังคม	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 22 (ต่อ)

	การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้เชี่ยวชาญ คนที่			IOC	ผล การพิจารณา
		1	2	3		
31	สถานศึกษามีกิจกรรมส่งเสริมระบบการดูแล ช่วยเหลือนักเรียนในกลุ่มเพื่อนนักเรียน อย่างหลากหลาย ตามสภาพปัญหา เช่น เพื่อนช่วยเพื่อน พี่ดูแลน้อง	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
การส่งต่อ						
32	สถานศึกษามีการวางแผนด้านการส่งต่อ นักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
33	สถานศึกษามีการวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียน กลุ่มที่มีปัญหาเพื่อส่งต่อไปรับการช่วยเหลือ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
34	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือภายใน หน่วยงานเพื่อการส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา เพื่อการแก้ไขปัญหาร่วมกัน เช่น ครูแนะแนว ครูฝ่ายปกครอง เป็นต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
35	สถานศึกษามีระบบการส่งต่อนักเรียนที่มี ปัญหาไปให้ผู้เชี่ยวชาญภายนอกแก้ไขปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
36	สถานศึกษามีการประสานความร่วมมือกับ หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนที่มีปัญหา	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
37	สถานศึกษามีขั้นตอนการส่งต่อนักเรียนที่ ต้องการความช่วยเหลืออย่างเป็นระบบ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
38	สถานศึกษามีเครือข่ายการส่งต่อนักเรียน ทั้งภายในและภายนอกพร้อมข้อมูล ผลการช่วยเหลือเบื้องต้น	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
39	สถานศึกษามีเครือข่ายสหวิชาชีพที่มีการจัดตั้ง มีแผนดำเนินงานและมีกิจกรรมประสานงาน การให้ความร่วมมือในการดำเนินงานป้องกัน แก้ไข ส่งเสริมและดูแลช่วยเหลือนักเรียน	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้
40	สถานศึกษามีการรายงานและประเมินผล ด้านการส่งต่อนักเรียนเพื่อนำไปสู่การพัฒนา ระบบการส่งต่อ	+1	+1	+1	1.00	ใช้ได้

ตาราง 23 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือ
นักเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด
เขต 1

การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของผู้บริหารสถานศึกษา	N	ค่าความเชื่อมั่น
การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	30	.975
การคัดกรองนักเรียน	30	.960
การส่งเสริมนักเรียน	30	.986
การป้องกันและแก้ปัญหา	30	.936
การส่งต่อ	30	.910
รวมทั้งฉบับ	30	.955

